

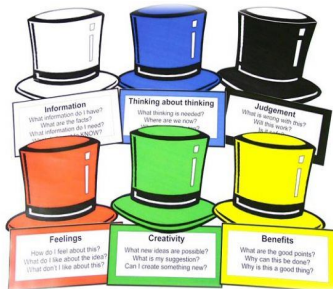
แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
ด้วยคำถามเทคนิคหมวกความคิด ๖ ใบ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชื่อ

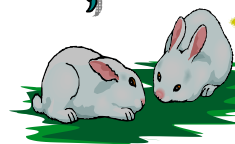
นามสกุล

เลขที่

นางสาวอดิศักดิ์ ธรรมศ

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหวมกความคิด ๖ ใบ โดยใช้
นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเป็นสื่อ ชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วย
เทคนิคคำถามหวมกความคิด ๖ ใบ ประกอบด้วย ๑๒ แบบฝึก ดังนี้

- แบบฝึกทักษะที่ ๑ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง หมีจอมเกร
- แบบฝึกทักษะที่ ๒ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง กระต่ายน้อยกับราชสีห์
- แบบฝึกทักษะที่ ๓ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง เสือกับลา
- แบบฝึกทักษะที่ ๔ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง สิงโตกับมดง่าม
- แบบฝึกทักษะที่ ๕ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง กวางกับหมาป่า
- แบบฝึกทักษะที่ ๖ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง พรานป่ากับลูกกวาง
- แบบฝึกทักษะที่ ๗ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง ราชสีห์กับฝูงผึ้งจอมทะนง
- แบบฝึกทักษะที่ ๘ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง กระต่ายกับกวาง
- แบบฝึกทักษะที่ ๙ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง หมาป่ากับเสือ
- แบบฝึกทักษะที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง ราชสีห์กับสุนัขจิ้งจอก
- แบบฝึกทักษะที่ ๑๑ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง หมีกับหมาป่า
- แบบฝึกทักษะที่ ๑๒ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง หมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

ขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ

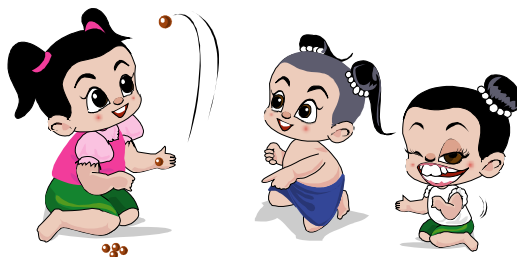
๑. นักเรียนรับแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์จากครู
๒. นักเรียนฟังคำชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้และขั้นตอนการทำแบบฝึก
๓. นักเรียนทำกิจกรรมตามที่กำหนดในแบบฝึกทักษะแต่ละชุด
๔. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
๕. ครูตรวจให้คะแนนและบันทึกคะแนนเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนบอกความหมายของการอ่านคิดวิเคราะห์ได้
๒. นักเรียนบอกกระบวนการอ่านคิดวิเคราะห์ได้
๓. นักเรียนบอกเทคนิคการอ่านคิดวิเคราะห์ได้
๔. นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
๕. นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
๖. นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
๗. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านด้วยเทคนิคหวนทวนความคิด ๖ ใบได้
๘. นักเรียนใช้เทคนิคหวนทวนทบทวนในการตอบคำถาม จากเรื่องที่อ่านได้
๙. นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด จากนิทานไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ข้อเสนอแนะ

๑. หากนักเรียนทำแบบฝึกไม่เสร็จในเวลาเรียน ควรให้นำไปเป็นงานบ้าน
๒. ครูสามารถใช้แบบฝึกนี้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ได้
๓. แบบฝึกการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหวนทวนความคิด ๖ ใบ โดยใช้นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ชุดนี้ จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถเกี่ยวกับการอ่านคิดวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วยชุดฝึกปฏิบัติที่มีคุณภาพ นำไปใช้กับชีวิตประจำวันและใน การศึกษาค้นคว้าวิชาอื่น ๆ ได้ ดังนั้นนักเรียนจะต้องตั้งใจเรียนและปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ให้ครบ ทุกขั้นตอนจึงจะได้ผลเต็มที่

“คิด” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง เช่น เรื่อนี้ยากยังคิดไม่ออก ”

การคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking)

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

กระบวนการคิดวิเคราะห์

กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ หิน ดิน รูปภาพ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์จากข่าว ของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการคิดวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภาพนี้ บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ ๓ กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ ๔ พิจารณาแยกแยะ

เป็นการพินิจ พิจารณาทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อยๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม ๕ W ๑ H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ ๕ สรุปคำตอบ

เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

เทคนิคการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล ความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

เทคนิคการคิดวิเคราะห์อย่างง่ายที่นิยมใช้ คือ ๕ W ๑ H

What (อะไร) ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น

- เกิดอะไรขึ้นบ้าง
- มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้
- หลักฐานที่สำคัญที่สุด คืออะไร
- สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ คืออะไร

Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ

- เรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน
- เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใดมากที่สุด

When (เมื่อไร) เวลาที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น

- เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร
- เวลาใดบ้างที่สถานการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นได้

Why (ทำไม) สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น

- เหตุใดต้องเป็นคนนี้ เป็นเวลานี้ เป็นสถานที่นี้
- เพราะเหตุใดเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้น
- ทำไมจึงเกิดเรื่องนี้

Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบหรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องทำจะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

- ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง
- ใครน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง
- ใครน่าจะเป็นคนที่ทำให้สถานการณ์นี้เกิดมากที่สุด
- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใครได้ประโยชน์ ใครเสียประโยชน์

How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามีความเป็นไปได้ในลักษณะใด

- เขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร
- ถ้าดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง
- เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร
- มีหลักในการพิจารณาคนได้อย่างไรบ้าง

การคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิค ๕ W ๑ H จะสามารถช่วยให้เรียงความชัดเจนในแต่ละเรื่องที่เรากำลังคิดเป็นอย่างดี ทำให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้น ในบางครั้งการเริ่มคิดวิเคราะห์ของท่าน ถ้าคิดอะไรไม่ออกก็ขอแนะให้เริ่มต้นถามตัวท่านเอง โดยใช้คำถามจาก ๕ W ๑ H ถามตัวท่านเอง

นอกจากการใช้เทคนิค ๕ W ๑ H แล้วท่านอาจจะใช้เทคนิคการตั้งคำถามในลักษณะอื่นได้ เช่น

๑. คำถามเกี่ยวกับจำนวน

เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีผู้เกี่ยวข้องกับจำนวนกี่คน

๒. คำถามเชิงเงื่อนไข

เช่น ถ้า.....จะเกิด.....

ถ้าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ ๕ ปีที่แล้ว ใครจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์และใครจะเป็นผู้เสียประโยชน์

๓. เกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญ

เช่น ใครเป็นคนสำคัญที่สุดของเรื่อง

ประเด็นใดเป็นประเด็นหลัก และประเด็นใดเป็นประเด็นรอง

๔. คำถามเชิงเปรียบเทียบ

เช่น ระหว่าง.....กับ.....สิ่งใดสำคัญกว่า

ระหว่างความตายกับการพรากจากความรัก สิ่งใดสำคัญกว่า

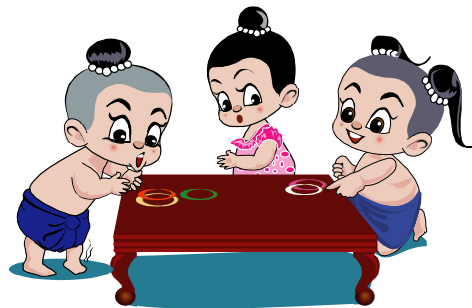
ลักษณะการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ อาจจำแนกออกเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. การคิดวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช สัตว์ ข้าว ข้อความหรือเหตุการณ์ เป็นต้น

๒. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้นๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่อง การระบุจุดประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นสำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่าน และรูปแบบของภาษาที่ใช้ เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่างๆ โดยการระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลหรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นทอด ๆ อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริง หรือ แต่งขึ้นมาก็ได้ จุดประสงค์ของการเล่านิทาน เพื่อให้เกิดความบันเทิง ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ลดความเครียดและให้ข้อคิด คติสอนใจ

ความสำคัญของนิทาน

- ๑) คุณค่าในการให้ความบันเทิง สนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
- ๒) คุณค่าในการปลูกฝังความประพฤติและค่านิยมในสังคม และระเบียบแบบแผนของสังคม
- ๓) คุณค่าในการสะท้อนโลกทัศน์และภาพของสังคม แสดงชีวิตความเป็นอยู่ของสังคม

องค์ประกอบของนิทาน

- ๑) แนวคิด หรือแก่นของเรื่อง หรือสาระของเรื่อง แนวคิดของเรื่องนิทานมักเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ง่ายไม่ลึกซึ้งนัก เช่น แนวคิดเรื่องแม่เลี้ยงข่มเหงลูกเลี้ยง การทำความดีจะได้ผลดีตอบสนอง
- ๒) โครงเรื่องของนิทาน มักสั้น กระชับ เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นลักษณะเรื่องเล่าธรรมดาโดยดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง
- ๓) ตัวละคร ไม่ควรมีหลายตัว เพราะเป็นเรื่องสั้น ๆ จะน่าอ่านกว่าเรื่องยาว ๆ ตัวละครอาจเป็นคน สัตว์ เทพเจ้า นางฟ้า มนุษย์ อมนุษย์ ฯลฯ
- ๔) ฉาก เป็นภาพจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างขึ้น ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
- ๕) ถ้อยคำหรือบทสนทนาที่ตัวละครในเรื่องพูดกัน ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย สนุกสนานชวนติดตาม

๖) **คติชีวิต** นิทานที่ดีต้องมีข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้อ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เยาว์ ดังนั้น ในตอนท้ายของนิทานมักสรุปคติชีวิตให้เป็นเครื่องเตือนใจผู้อ่านด้วย

ประโยชน์จากการ อ่านนิทาน

ผู้ฟังและผู้เล่านิทานที่เหมาะสมกับเพศและวัยจะได้ประโยชน์ ดังนี้

- ๑) เป็นการพัฒนาความคิด สติปัญญาทั้งด้านภาษา สังคม
- ๒) ส่งเสริมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ บุคลิกภาพ

หลักในการอ่าน / เล่านิทาน

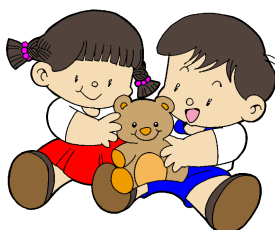

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทาน

ตัวละครในนิทานส่วนใหญ่จะเป็นตัวเดินเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละครในแต่ละเรื่อง จะทำให้นิทานนั้น ๆ สนุกสนาน ตัวละครและลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทานเป็นสิ่งที่สมมติหรือแต่งขึ้นมา อาจจะเป็นคนสัตว์ สิ่งของต่าง ๆ ก็ได้ บทบาทตัวละครอาจจะมีทั้งดี ทั้งร้าย เพื่อเป็นตัวแทนเปรียบเทียบระหว่างความดี ความชั่ว ความฉลาด ฯลฯ ผู้อ่านควรแยกแยะให้ได้ว่า ลักษณะของตัวละครในเรื่องเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมเด่น ค้อยอย่างไร สามารถนำมาเป็นแบบอย่างอย่างไรได้บ้าง

- ๒) ข้อคิด คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากนิทาน

นิทานทุกๆ เรื่องจะมีข้อคิด คุณค่า คติสอนใจ และประโยชน์สอดแทรกไว้ทั้งในเนื้อเรื่อง และตอนสรุปท้ายเรื่อง เพื่อเป็นการสอนผู้ฟัง / อ่านหรือเน้นให้ปฏิบัติตาม ดังนั้น ต้องวิเคราะห์ด้วยว่านิทานเรื่องนั้นๆ มีสาระสำคัญอย่างไร และสามารถยึดถือเป็นแบบอย่างได้อย่างไรบ้าง

ตัวอย่างนิทาน

เรื่องของมด

กาลครั้งหนึ่งยังมีป่าแห่งหนึ่งอุดมด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ฟ้าฝนตกตามฤดูกาล ผืนดินก็ชุ่มชื้นร่มเย็นสรรพสัตว์ทั้งหลายอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสุขสืบมา

ครั้นอยู่มาวันหนึ่งได้เกิดช้างพลายอันธพาล ๓ เชือก แสดงอาการเกราะและระรานความสงบสุข เกิดทุกข์ระส่ำระสายไปทุกหย่อมหญ้า มันทระนงอหังการอยู่นานนับปี สัตว์น้อยใหญ่ทั่วทั้งพงพีก็ดีแต่พุดดีแต่คิดประทุษร้าย ต่างก็พริ้นพริ้งไม่กล้าแก้ปัญหา จนกระทั่งเมงหวี่ ผึ้ง และฝูงมดพากันวางแผนต่อสู้จนสามารถรุกกันเข้าไปในวงช้างพลายอันธพาลนั้น ช่วยกันกัด ตี ตอม ต่อยจนมันล้มสิ้นฤทธิ์ ป่าทั้งป่าจึงกลับคืนสู่ความสงบสุขดังเดิม

เมื่อพลายอันธพาลทั้ง ๓ เชือกได้สิ้นฤทธิ์แล้ว บรรดาสัตว์ที่เคยมีอิทธิพลในสยามวนา เช่น เจ้าหมีป่า สิงโต เสือและเต่า ต่างก็ลดความตระนงลงไปมาก ที่เคยปากโป้งโจ่งเจงและอวดเบ่งแสดงศักดิ์ ก็สงบเสงี่ยมเจียมตัวลง พวกเม่น ลิง ค่าง บ่าง ชะนี ก๊ววงตัวเฉยคอยที่ว่าใครจะมีวาสนาเป็นใหญ่ในป่านี้ต่อไป ได้แต่แซ่ซ้องสรรเสริญตามประสา ส่วนพวกแมลงผู้กล้าทั้งหลายล้วนได้รับสมญาว่าวีรชน นับตั้งแต่บัดนั้นสัตว์ทุกตัวตนมีสิทธิเสมอภาคกัน ต่างมีเสรีภาพในการคิด และการปฏิบัติในป่านี้ได้เต็มที่ สัตว์ทุกตัวก็เอิบอาบในเสรีนี้อย่างเต็มกำลัง

เมื่อป่าทั้งป่าสงบสุข สัตว์ทั้งหลายเริ่มมาประชุมปรึกษาหารือกัน บ้างก็คุยถึงความหลังเมื่อครั้งปราบพลายอันธพาลว่า ตัวนั้นเป็นผู้กล้า ตัวนี้เป็นผู้นำกลุ่มกล้าตาย จนกลายเป็นการทู่เถียงกันเอิกเกริก

“นี่ ตอนที่เจ้าพลายมันง้างกิ่งไผ่นะนะ ถ้าฉันไม่ตัดสินใจนำกลุ่มมดดำกรุกกันเข้าไปก่อนละก็ พวกเรากลังเลกันไปหมดไหนเลยจะปราบเจ้าพลายได้” เจ้ามดดำลำเล็กขึ้นเป็นตัวแรก

“พุทโธเอ๊ย ! ช่างเอาที่ไหนมาว่า ก็ใครเล่าที่หลอกล่อมันที่ช่องเขานะ หนทางแห่งชัยชนะมันเริ่มที่พวกมันต่างหาก” พวกผึ้งต่างช่วยกันค้านอยู่ระเบ็งเซ็งแซ่

(จากเว็บไซต์ 7smooth.com และ หลักภาษา การใช้ภาษา ชั้น ม. ๑ : ปราณี บุญชุ่ม ภาสกร เกิดอ่อน. ๑๑๕-๑๒๐)

การคิดแบบหมวก ๖ ใบ

(Six Thinking Hats)

เอดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward de Bono) เป็นผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิด โดยใช้เทคนิคการคิด แบบ Six Thinking Hats หรือการคิดแบบหมวก ๖ ใบขึ้นมาเพื่อเป็นระบบความคิด ที่ทำให้ผู้เรียนมีหลักในการจำแนกความคิดออกเป็น ๖ ด้านเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ทักษะการคิด

องค์ประกอบของ Six Thinking Hats

Six Thinking Hats จะประกอบด้วยหมวก ๖ ใบ ๖ สี คือ

White Hat หรือ หมวกสีขาว หมายถึง ความเป็นกลาง มีลักษณะของความว่างเปล่า เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง และจำนวนตัวเลข เมื่อมีการสวมหมวกจึงหมายถึง ต้องการได้ข้อเท็จจริงที่เป็นปรนัย

Red Hat หรือ หมวกสีแดง หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก สัญชาตญาณ ความโกรธ ความรุนแรง เมื่อมีการสวมหมวก หมายถึง สามารถบอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับประเด็นนั้นได้

Black Hat หรือ หมวกสีดำ หมายถึง ความมืดมนและการปฏิเสธ การคัดค้าน เมื่อมีการสวมหมวก หมายถึง ต้องการให้พูดถึงจุดด้อย ข้อผิดพลาด สิ่งที่ไม่ดี โดยใช้เหตุผลประกอบ

Yellow Hat หรือ หมวกสีเหลือง

หมายถึง การคาดการณ์ในทางบวก ความคิดเชิงบวก มีความหวัง เป็นการมองโลกในแง่ดี เมื่อมีการสวมหมวก หมายถึง การแสดงความคิดเห็นในทางด้านดี คิดถึงประโยชน์ คุณค่า จุดเด่น ความคิดใหม่ๆ ที่ดีมีคุณค่าต่อส่วนรวม สังคม

Green Hat หรือ หมวกสีเขียว

หมายถึง ความคิดนอกกรอบที่มีความสัมพันธ์กับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เมื่อมีการสวมหมวก หมายถึง การคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดให้มีทางเลือกที่หลากหลาย คิดแปลกใหม่ ก้าวไปข้างหน้า สร้างความเป็นไปได้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

Blue Hat หรือ หมวกสีน้ำเงิน

หมายถึง สงบเยือกเย็น การควบคุมและการบริหารกระบวนการคิด มีความชัดเจน การยุติข้อขัดแย้ง มีขั้นตอนเป็นระบบ เมื่อมีการสวมหมวก หมายถึง การควบคุมสิ่งต่าง ๆ ให้อยู่ในระบบระเบียบที่ดี ถูกต้อง เป็นบทบาทของหัวหน้า

ประโยชน์ของการใช้ “ การคิดแบบหมวก ๖ ใบ ”

ประโยชน์ของการใช้ Six Thinking Hats

๑. เนื่องจากกระบวนการคิดแบบ Six Thinking Hats เป็นการเริ่มคิดในสิ่งเดียวกัน และคิดร่วมกันในประเด็นเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการประชุมลงไปได้มาก
๒. เนื่องจากระบบให้คนคิดทีละด้าน มองทีละด้าน จากด้านหนึ่งไปมองอีกด้านหนึ่ง ทำให้เห็นภาพจริงที่ชัดเจน เป็นผลให้เกิดการพิจารณาความคิดใหม่ๆ ได้รอบคอบ
๓. การใช้ Six Thinking Hats ช่วยให้ทุกคนอยากมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทำให้เป็นการดึงเอาศักยภาพ ของแต่ละคนมาใช้โดยที่ไม่รู้ตัว
๔. ช่วยประหยัดเวลาในการประชุม เนื่องจาก ทุกคนในที่ประชุมมีความคิดแบบคู่ขนาน
๕. จำกัดโอกาสหรือช่องทางสำหรับการโต้เถียงหรือโต้แย้งกัน

สรุป

เทคนิคการคิดแบบ Six Thinking Hats จะเป็นการรวมความคิดด้านต่างๆ ไว้ครบถ้วนทุกด้าน ระบบให้คนคิดทีละด้าน มองทีละด้าน จากด้านหนึ่งไปมองอีกด้านหนึ่ง จะได้เห็นภาพจริงที่ชัดเจน ทำให้พิจารณาความคิดใหม่ๆ ได้รอบคอบ เป็นผลให้เกิดความคิดที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การคิดเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ฝึกฝน และพัฒนาได้ การใช้วิธีคิดแบบสวมหมวกคิด six thinking hats จะช่วยให้ผู้คิดสามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการคิดอย่าง สร้างสรรค์และสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น

แหล่งที่มาของข้อมูล

<http://gotoknow.org/blog/kohlarn/211002>

แบบฝึกทักษะที่ ๑

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานหม้ออมเกร

ณ กลางป่าอันกว้างใหญ่ มีหมีใหญ่ตัวหนึ่งรูปร่างใหญ่โตน่ากลัว แอ้มมีเล็บแหลมคมและเขี้ยว ยาวน่ากลัวยิ่งนัก เจ้าหมีใหญ่ตัวนี้นั้นมีนิสัยเกรเป็นอันธพาลเที่ยวรังแกสัตว์ตัวอื่น ๆ ทั้งที่เป็นสัตว์ตัวที่ ใหญ่กว่าและเล็กกว่า จนไม่มีสัตว์ตัวใดกล้าเข้าใกล้เพราะกลัวจะได้รับอันตรายมันเที่ยวระรานเกรหาเรื่อง สัตว์ตัวอื่น ๆ ไม่เว้นแต่ละวันยังสัตว์ตัวอื่น ๆ เกรงกลัว มันยิ่งเหิมเกริมและทะนงคิดว่าตนเองเก่งที่สุดใน เหล่าบรรดาสัตว์ป่าไม่มีใครทัดเทียมได้ ทั้งเสือและสิงโตรวมทั้งสัตว์ตัวอื่น ๆ เมื่อพวกมันเห็นเจ้าหมีต่าง เลี้ยงหนีและไม่ยอมทักทาย เพราะเอือมระอากับพฤติกรรมของเจ้าหม้ออมเกรเต็มทน

อยู่มาวันหนึ่งเจ้าหมีมันเที่ยวออกไปหาอาหารกลางป่าเหมือนเช่นปกติทุกวัน มันโชคร้ายถูกลูกดอก ของนายพรานป่ายิงเข้าที่กลางท้อง มันร้องโอดโอยและครวญครางด้วยความเจ็บปวด มันพยายามร้องขอ ความช่วยเหลือ แต่ก็ไม่มีสัตว์ตัวใดมาช่วยมันเลยแม้แต่น้อย เจ้าหมีมันนอนเจ็บปวดและร้องครวญอยู่ นานหลายชั่วโมงจนใจจะขาด พลันคิดว่ามันต้องตายเพราะพิษลูกดอกของนายพรานเป็นแน่แท้ คงไม่มีใคร มาช่วยเข้าได้ทันเวลาแน่... “นี่ข้าต้องตายแล้วหรือนี่... คงไม่มีใครมาช่วยเข้าได้ทันเวลาแน่... ข้าเจ็บปวด เหลือเกิน ” หม้ออมเกร ... มันเริ่มคิดว่าถ้ามันมีนิสัยโอบอ้อมอารี ไม่เกรและไม่รังแกสัตว์ตัวอื่น ๆ ป่านนี้ คงมีใครมาช่วยเหลือมันได้ทันเวลาก่อนที่มันจะตายเพราะทนความเจ็บปวดจากพิษบาดแผลไม่ไหว “นี่เพราะนิสัยที่เกรเที่ยวรังครวญเขาไปเรื่อยของข้านี่เอง ... ข้าถึงต้องพบจุดจบเช่นนี้ ” เจ้าหมีรำพัน เผลอมีกระต่ายน้อยตัวหนึ่งผ่านมาพอดี เจ้าหมีดีใจและพยายามอ่อนน้อมขอความช่วยเหลือจาก เจ้ากระต่ายน้อยพร้อมสัญญาว่าจะไม่เกรและไม่รังแกสัตว์ตัวอื่น ๆ อีกต่อไป “เจ้ากระต่ายได้โปรด ช่วยเหลือข้าด้วยเถิด ... ข้าเจ็บปวดเหลือเกิน ” เจ้าหมีอ่อนน้อม... กระต่ายน้อยเมื่อเห็นสายตาสื่ออ่อนและ คิดว่าเจ้าหมีคงสำนึกผิดจริง ๆ มันจึงไปตามสัตว์ตัวอื่น ๆ มาช่วยกันดึงลูกดอกออกจากตัวเจ้าหมี และพากัน ช่วยเจ้าหมีจนรอดพ้นจากอันตรายได้เจ้าหมีขอบคุณเหล่าบรรดาสัตว์ที่มาช่วยและขอโทษกับสิ่งที่เคยทำผิด มา และสัญญาว่าจะทำตัวให้ดีขึ้นเลิกเกรและไม่รังแกสัตว์ตัวอื่น ๆ อีกต่อไป สัตว์ทุกตัวต่างให้อภัย และให้ สัญญาต่อกันว่าจะเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันมีอะไรรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดไป เหล่าบรรดาสัตว์ต่างยิ้ม อย่างมีความสุข และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาพวกสัตว์ต่าง ๆ ในป่าก็อยู่กันอย่างมีความสุขเรื่อยมารู้จัก ช่วยเหลือและแบ่งปันกัน

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้หมีจอมเกรเปลี่ยนนิสัย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของหมีที่มีนิสัยเกรเป็นอันตราย ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. ถ้าไม่อยากให้เกิดปัญหาเหมือนหมีจอมเกรในตอนเริ่มเรื่องที่เกิดขึ้น นักเรียนจะอย่างไร
(คิดแบบหมีกสิเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมีกสิฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหมีกสิฟ้า)

.....

.....

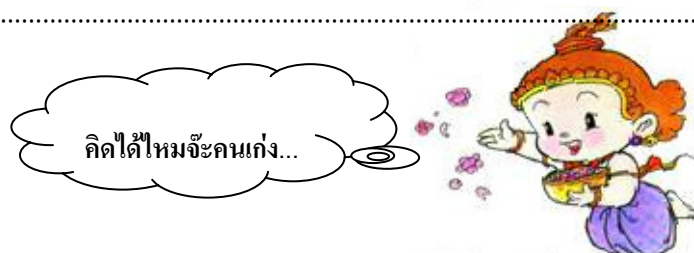
.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๒

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานกระต่ายน้อยกับราชสีห์

ณ ป่าแห่งหนึ่งมีกระต่ายฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ในป่า ทุก ๆ วันฝูงกระต่ายป่าจะพากันออกไปหาอาหารในป่าอันกว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารนานาชนิด วันหนึ่งมีกระต่ายน้อยตัวหนึ่งเดินทางหาอาหารในป่าลึกจนเพลินและเกิดพลัดหลงกับฝูงกระต่าย กระต่ายน้อยตกใจร้องเรียกหาพ่อแม่ของมัน แต่ก็ไม่มีเสียงตอบรับ มันรีบวิ่งหาทางกลับ พอกระต่ายน้อยวิ่งไปได้สักพักมันก็ตกใจสุดขีด เพราะข้างหน้าของมันมีฝูงหมาป่าฝูงหนึ่งกำลังจ้องมองมายังกระต่ายน้อย หมาป่ามันกำลังหิวและคิดว่าวันนี้มันต้องกินเนื้อกระต่ายน้อยตัวนี้เป็นอาหารอันโอชะของมัน ฝูงหมาป่าวิ่งเข้ามาล้อมตัวกระต่ายน้อยไว้ กระต่ายน้อยกลัวจนตัวสั่นพร้อมอ้อนวอนขอชีวิต “ ท่านหมาป่าผู้จอมพลังและใจดี พวกท่านอย่าทำอะไรข้าเลยข้าขอให้ท่านไว้ชีวิตและปล่อยข้าไปเถิด เนื้อของข้าไม่อร่อยและไม่มีอะไรให้พวกท่านกินได้อิ่มหรอก ” คำอ้อนวอนของกระต่ายน้อยไม่ได้ผล หมาป่าบอกว่า “ วันนี้ข้าต้องกินเนื้อกระต่ายเพราะพวกข้าหิวมาก และอยากกินเนื้อกระต่ายป่าอยู่พอดี ” ขณะที่หมาป่ากำลังจะกระโจนเข้าจับกระต่ายน้อย มีราชสีห์ตัวหนึ่งได้ตะโกนขึ้นด้วยเสียงอันดังว่า “ เดิวก่อน.... กระต่ายน้อยตัวนี้คิดเดียวพวกเจ้ายังจะรังแกและกินมันเป็นอาหารได้เลยหรือ ” ราชสีห์พูด ด้วยความสงสารกระต่ายน้อย เมื่อฝูงหมาป่าเห็นว่าเป็นราชสีห์ซึ่งเป็นเจ้าป่า พวกมันก็พากันพูดว่า “ พวกข้าจะนำเนื้อกระต่ายน้อยตัวนี้ไปให้เป็นอาหารของท่านอยู่พอดี เมื่อท่านมาก็ดีแล้วพวกข้าขอมอบกระต่ายน้อยตัวนี้ให้ท่านเลย ” ว่าแล้วฝูงหมาป่าก็พากันถอยกรู และพากันไปหาอาหารที่อื่น เมื่อฝูงหมาป่าไปหมดแล้ว ราชสีห์ก็หันมาถามกระต่ายน้อยว่า “ เจ้ามาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร ” กระต่ายน้อยจึงบอกราชสีห์ว่า “ ข้ามาหาอาหารกับฝูงกระต่ายป่าเกิดพลัดหลงกับฝูงกระต่ายและข้าก็กำลังหาทางกลับ ระหว่างทางเผอิญมาเจอกับฝูงหมาป่าพอดี ” เมื่อได้ฟังดังนั้น ราชสีห์จึงบอกกับกระต่ายน้อยว่า “ ถ้าอย่างนั้นข้าจะพาเจ้ากลับไปส่งเอง ” ราชสีห์พากระต่ายน้อยเดินไปในป่าจนในที่สุดก็พบกับฝูงกระต่ายป่า กระต่ายน้อยดีใจเป็นที่สุดและขอบคุณราชสีห์เจ้าป่าที่ใจดีและมีเมตตาไม่รังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า กระต่ายป่าทุกตัวพากันขอบคุณราชสีห์และต่างยิ้มอย่างมีความสุขที่เห็นกระต่ายน้อยกลับบ้านได้อย่างปลอดภัย พร้อมสอนกระต่ายน้อยว่า “ ต่อไประวัง...อย่าได้พลัดหลงกับการหาอาหารในป่าจนพลัดหลงจากฝูงอีก เพราะจะเป็นอันตราย ”

เรื่อง : ดอกลักษ์ วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้กระต่ายน้อยหลงทางและพลัดหลงกับฝูงกระต่าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของราชสีห์ที่ช่วยเหลือกระต่ายน้อยให้รอดพ้นจากการตกเป็นอาหารของหมาป่า ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่ากรณีที่กระต่ายน้อยพลัดหลงกับฝูงกระต่ายป่า เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหมวดกสีดำ)

.....

.....

.....

.....

.....

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกระต่ายน้อยได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการพลัดหลงจากฝูงกระต่ายป่าครั้งนี้ (คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น ถ้าราชสีห์ไม่ช่วยเหลือกระต่ายน้อยน่าจะเป็นอย่างไรต่อ
(คิดแบบหวมกสีเขียว)

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

๘. หากนักเรียนเป็นกระต่ายน้อยถ้าจะไม่ทำให้เกิดปัญหาเหมือนในเนื้อเรื่องที่เกิดขึ้น นักเรียนจะ
อย่างไร (คิดแบบหวนกลีเขี้ยว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหวนกลีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหวนกลีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๓
การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานเสือกกับลา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีเสือกตัวหนึ่งมีนิสัยขี้ร้ายและเกเร ชอบรังแกสัตว์ที่อ่อนแอกว่า จนสัตว์ตัวอื่น ๆ ต่างกลัว และพอได้ยินกิตติศัพท์เรื่องความขี้ร้ายและเกเรยิ่งทำให้ไม่มีสัตว์ตัวใดกล้าเข้ามาใกล้บริเวณที่เสือกอาศัยอยู่แถวนั้นเลย ทุกเช้าเจ้าเสือกร้ายมันออกมาหาอาหารและคอยจับสัตว์กินเป็นอาหาร ซึ่งเจ้าเสือกร้ายจะปฏิบัติอย่างนี้เป็นประจำทุกวัน สัตว์ตัวอื่น ๆ เมื่อเห็นเสือกก็พากันวิ่งหนีเอาชีวิตรอด ถ้าตัวไหนที่โชคร้ายวิ่งหนีเสือกไม่ทันก็จะถูกจับกินเป็นอาหาร อยู่มาวันหนึ่งเจ้าเสือกร้ายมันถูกกรงคักสัตว์ของพรานและถูกหนามทิ่มตำตามลำตัว เจ้าเสือกร้ายมันส่งเสียงร้องครวญครางอย่างเจ็บปวดและทรมาน และพยายามร้องขอความช่วยเหลือ แต่ก็ไม่มีสัตว์ตัวใดมาช่วยมันเพราะต่างกลัวถูกเสือกทำร้าย เจ้าเสือกร้ายมันร้องครวญครางอยู่หลายวัน มันเจ็บปวดและทรมานจนแทบจะขาดใจ จนมันคิดว่า “มันต้องตายอยู่ในกรงนี้แน่ เผอิญมีลาตัวหนึ่งเดินผ่านมาพอดี เจ้าเสือกร้ายจึงขอร้องให้ลาช่วยเหลือ และสัญญาว่าไม่ทำร้ายลา ด้วยความสงสารเสือก ลามันจึงหาทางช่วยเปิดกรงและช่วยเสือกออกมาจากกรงได้จนปลอดภัย เมื่อออกมาจากกรงได้จนปลอดภัย แทนที่เจ้าเสือกร้ายจะขอบใจลาและรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับลา มันกลับบอกว่า “ข้าอยู่ในกรงมาหลายวันไม่ได้กินอาหาร ข้าหิวจนไส้จะขาด เจ้าต้องเป็นอาหารของข้า ” ว่าแล้ว เจ้าเสือกร้ายมันก็กระโดดรีบตะครุบลา ลาพยายามวิ่งหนีและรีบกระโดดไปให้ไกลอย่างไม่คิดชีวิต เป็นความโชคดีของลาที่เจ้าเสือกร้ายมันยังอ่อนเพลียและเจ็บที่แผลจึงทำให้มันวิ่งไล่ตามลาไม่ทัน ลาวิ่งมาจนไกลและคิดว่าเจ้าเสือกร้ายคงตามไม่ทันมันจึงพักเหนื่อยและพลางคิดว่า “ต่อไปก่อนที่จะช่วยเหลือใครมันต้องคิดให้รอบคอบก่อน เพราะคนที่มិនิสัยอันธพาลเกเรย่อมไม่มีสัจจะ ” ว่าแล้วลาก็เดินมุ่งหน้าหายเข้าไปในป่าอันกว้างใหญ่

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้ลาต้องเกือบเอาชีวิตไม่รอดจากการถูกเสือกินเป็นอาหาร เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของเสือที่จะกินลาเป็นอาหาร ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่า การที่ลาไปช่วยเหลือเสือ เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหมวกสีดำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการช่วยเหลือเสียในครั้งนี้
(คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าไม่ช่วยเหลือเพื่อนน่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหวมกลีเขียว)

[illegible]

๘. หากไม่ต้องการให้เกิดปัญหาขึ้นเหมือนลาที่ช่วยเหลือเสียแล้วคุณต้องเกือบเอาชีวิตไม่รอด นักเรียนจะอย่างไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๔

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานสิงโตกับมดง่าม

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีสิงโตเจ้าป่าตัวหนึ่งมีนิสัยขี้ร้าย ชอบวางอำนาจข่มขู่และรังแกสัตว์ตัวอื่น ๆ ที่เล็กกว่าเสมอ จนพวกสัตว์ต่าง ๆ ในป่าต่างกลัวและไม่กล้าเข้าใกล้ ทุกครั้งที่สิงโตอันธพาลตัวนี้มันเดินอย่างกรายไปยังแห่งใดสัตว์ในป่าทุกตัวต่างวิ่งหนีเตลิดอย่างไม่คิดชีวิต เพราะถ้าสัตว์ตัวใดวิ่งหนีไม่ทันก็จะตกเป็นเหยื่อของเจ้าสิงโตป่าผู้ที่มีนิสัยอันธพาลอย่างน่าอนาถ จนสัตว์ป่าในบริเวณเหล่านั้นเหลือน้อยลงทุกที ตัวที่รอดชีวิตต่างก็พากันหนีไปอาศัยอยู่ยังป่าอื่นที่ไกล ๆ พวกสัตว์ต่าง ๆ ที่หนีรอดชีวิตต้องอยู่ในป่าอย่างหวาดกลัว และอยู่กันอย่างผวาเรื่อยมา จนไม่กล้าออกไปหาอาหารไกล ๆ เพราะกลัวสิงโตจะทำร้ายและตกเป็นเหยื่อของมัน วันหนึ่งสัตว์ป่าที่รอดชีวิตพวกมันจึงนัดประชุมกัน และคิดหาวิธีที่จะทำอย่างไรกับสิงโตอันธพาลตัวนี้ มิงดง่ามตัวหนึ่งเดินผ่านมาพอดีเมื่อมันรู้ปัญหาความทุกข์หนักของพวกสัตว์ต่าง ๆ ในป่าเหล่านี้ มันจึงขออาสาช่วยเหลือพวกสัตว์ป่าเหล่านี้เอง วันต่อมาสิงโตเจ้าป่าผู้ที่มีนิสัยอันธพาล มันเดินออกมาหาอาหารเหมือนเช่นเดิมทุกวัน เมื่อมดง่ามเห็นมันจึงส่งสัญญาณบอกให้มดง่ามตัวอื่น ๆ ในรังรู้และให้ระวังและพากันตรงรี่ไปยังสิงโตผู้อันธพาลทันที สิงโตเมื่อเห็นมดง่ามมันจึงหัวเราะและบอกกับมดง่ามว่า “พวกเจ้าตัวเล็กแค่นี้จะทำอะไรเข้าได้ ขนาดเสือ กระต่าย หมี สัตว์ตัวใหญ่ ๆ พวกมันยังวิ่งหนีเข้าทุกราย แล้วทำไมพวกเจ้าตัวเล็กนิดเดียวถึงไม่วิ่งหนีเข้า อหังการที่จะมาต่อสู้อยู่กับข้า...” ว่าแล้วสิงโตอันธพาลมันก็วางท่าขู่และตรงมายังพวกมดง่ามหมายจะฆ่าให้ตายในทันทีฝูงมดง่ามกรูกันเข้าต่อสู้กับสิงโตอย่างไม่ยั้งเหมือนกัน ทั้งกัดหู ตา เข้าโพรงจมูก บ้างก็กัดเข้าที่เท้าและปล่อยพิษที่ก้นของมันใส่อย่างไม่ยั้ง สิงโตร้องขึ้นด้วยความเจ็บปวดแล้ววิ่งหนีไป โชคร้ายของเจ้าสิงโตอันธพาลทางที่มันวิ่งไปเป็นหลุมดักสัตว์ของนายพรานที่ขุดไว้เพื่อดักสัตว์ มันตกลงไปยังหลุมดักสัตว์ของนายพรานและถูกเหล็กแหลมทิ่มเข้าที่กลางลำตัวจนสิ้นใจในทันที

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสัตว์ป่าแห่งนี้ก็มีชีวิตอยู่รอด โดยไม่ต้องหวาดกลัวกับภัยอันตรายอย่างสิงโตอันธพาลตัวนี้อีก พวกมันหาอาหารและดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขเรื่อยมา

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้สิ่งใดอันธพาลต้องเสียชีวิต เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของมดง่าม ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่ากรณีที่มินิฮัยอันธพาลของสิงโต เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหวมกสีด้า)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสิ่งใดได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของมันในครั้งนี้
(คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าผมจะไม่ช่วยเหลือพวกสัตว์ป่าจากการถูกทำร้ายของสิ่งใด เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหวมกสิเขียว)

[illegible]

๘. ถ้าไม่อยากให้เกิดปัญหาเหมือนสิงโตในเรื่อง นักเรียนจะอย่างไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๕

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานกว้างกับหมาป่า

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีกวางกับหมาป่าทั้งสองเป็นเพื่อนที่รักใคร่กัน ทุกครั้งเวลาไปไหนมาไหน ทั้งสองก็จะไปด้วยกันและคอยช่วยเหลือกัน ซึ่งในตอนเช้าของทุกวัน ๆ ทั้งสองเกลอก็จะพากันออกไปหาอาหาร พออิ่มแล้วก็จะพากันนอนพักใต้ต้นไม้แล้วพอใกล้ค่ำก็จะชวนกันกลับ ทั้งสองปฏิบัติเช่นนี้จนสัตว์ตัวอื่น ๆ เห็นเป็นที่ชินตาและชื่นชมกับไมตรีที่ทั้งสองเกลอมิให้แก่กัน หมูใหญ่เจ้าป่าผู้ซึ่งมีความเมตตาและเป็นที่เคารพของสัตว์ป่าแห่งนี้ ได้สอนให้ทั้งสองช่วยเหลือกันและมีน้ำใจต่อกันเมื่อยามมีภัยก็อย่าได้ทิ้งกัน ให้คอยช่วยเหลือกัน ซึ่งทั้งสองก็ถือปฏิบัติด้วยดีตลอดมา มีอยู่วันหนึ่ง เสืออหังการพาตัวหนึ่งหลงทางมาจนกำลังหิว และคิดในใจว่า “ข้าต้องกินกวางกับหมาป่าเป็นอาหารอันโอชะให้จงได้...” เมื่อมันเห็นสัตว์ทั้งสองอยู่ด้วยกันไม่ยอมห่างจากกัน มันจึงไม่มีโอกาสที่จะจับสัตว์ทั้งสองตัวกินเป็นอาหารได้ เพราะทั้งสองเกลอมิยอมห่างกัน เจ้าเสืออหังการเฝ้ามองสัตว์ทั้งสอง และพยายามคิดหาวิธีที่จะจับสัตว์ทั้งสองมากินเป็นอาหาร และแล้วโอกาสนั้นก็มาถึงเมื่อมันมองเห็นเจ้ากวางกำลังเล็มกินหญ้าอ่อนอยู่บริเวณทุ่งหญ้า และเจ้าหมาป่ากำลังนอนพักผ่อนและหลับอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันมากนัก เจ้าเสืออหังการมันจึงเดินตรงเข้าหาเจ้ากวางเพื่อหาทางยุแหย่... เพื่อให้ทั้งสองแตกแยกกันตามแผนการที่มันคิดไว้ “เฮ้... สวัสดิ์เจ้ากวางน้อย” เสือร้องทัก “เจ้าไม่ต้องกลัวข้าหรือข้ามาดี ข้าไม่ได้มาจับพวกเจ้ากินเป็นอาหาร แต่ข้าต้องการเป็นเพื่อนกับเจ้า เพราะในป่าแห่งนี้ข้าไม่มีเพื่อน พวกสัตว์ตัวอื่น ๆ ต่างก็รังเกียจและกลัวข้า ไม่มีสัตว์ตัวใดคบข้าเป็นเพื่อนเลย ข้าเหงาและข้าก็อยากมีเพื่อน” เสือพูด... เมื่อเจ้ากวางเมื่อได้ยินดังนั้นก็ยินดีรับเสือเป็นเพื่อน “ข้ายินดีรับเจ้าเป็นเพื่อนและไม่รังเกียจเจ้าหรือ” กวางพูด “ข้าขอบใจเจ้ามาก ที่รับข้าเป็นเพื่อน เออ ! ...นี่เจ้ากวางรู้ไหม ข้าได้ยินหมาป่าเพื่อนเจ้าแอบบ่นกับสัตว์ตัวอื่น ๆ เสมอว่าเจ้าเป็นเพื่อนที่ขอบเอาเปรียบมันให้มันเป็นคนคอยนำทางและคุ้มภัยให้เจ้าตลอดเวลา ข้าฟังแล้วไม่สบายใจข้าจึงอยากเตือนเจ้าให้ระวังหมาป่าให้ดี เพราะวันหนึ่งเจ้าหมาป่าอาจคิดไม่ซื่อกับเจ้าก็ได้ เหมือนกับที่ข้าได้ยินมันบ่น

ให้เจ้า ” เสือพูด เจ้ากวางชักสงสัยจึงถามว่า “ เจ้าหมาป่าพูดอย่างนั้นจริงหรือ เจ้าเสือไปได้ยินมาตอนไหน ในเมื่อพวกข้าสองตัวไปไหนมาไหนด้วยกันตลอดเวลา เจ้าอย่ามาพูดให้พวกเราต้องทะเลาะกันเลยไม่ดี หรือก ข้าไม่เชื่อ ” กวางพูด “ แต่ข้าแอบได้ยินเจ้าหมาป่าเพื่อนรักของเจ้าไปบ่นให้เจ้าจริง ๆ ตอนที่เจ้าผลอนอนหลับอยู่ได้ตื่นไหม ถ้าเจ้าไม่เชื่อข้าก็ตามใจ จันท้าขอลาไปดีกว่า ” เสือพูด เมื่อเจ้าเสือเดินจากไปอย่าง ไม่ไยดี ทั้งไว้เป็นปริศนาให้เจ้ากวางเฝ้าครุ่นคิดถึงเรื่องที่เจ้าเสือพูดให้ฟัง “ ว่าที่เจ้าเสือพูดจริงหรือไม่จริง ” ว่าแล้วมันจึงเดินตรงไปหาหมาป่าและจ้องหน้าหมาป่าพร้อมถามว่า “ ทำไมเจ้าถึงไปบ่นหาข้าลับหลังว่าข้า เอาเปรียบเจ้า ให้เจ้าคอยคุ้มภัยให้ข้าและเป็นผู้เดินนำหน้าเวลาไปหาอาหารด้วยกันในป่า ” กวางพูด หมาป่าทำหน้าแบบงง ๆ แล้วถามว่า “ เจ้ากวางเพื่อนรักเจ้าพูดเรื่องอะไรข้าไม่เข้าใจ เจ้าไปฟังเจ้าเสือพูดมา ไซ้ไหม ข้าเห็นเจ้ายืนคุยกับเจ้าเสืออยู่เมื่อครู่ เราคบกันเป็นเพื่อนมาหลายปีข้าไม่คิดว่าเจ้าจะเชื่อมัน ง่าย ๆ อย่างนี้ ทั้งที่เพิ่งรู้จักกัน ” หมาป่าพูด “ เจ้าคิดแล้วอย่ามาโยนความผิดให้ผู้อื่น นับจากวันนี้เป็นต้นไปเรา แยกทางกันไม่ต้องมาเป็นเพื่อนกันอีกต่อไป ” กวางพูดด้วยความโกรธ แล้วก็เดินจากไป หมาป่ายังคง สงสัยในคำพูดของเจ้ากวางเพื่อนรัก และคิดว่าเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้น คงเป็นเพราะคำพูดของเจ้าเสือที่ ต้องการยุแหย่ให้เราทั้งสองต้องแยกทางกัน และจะได้จับเราทั้งสองกินเป็นอาหารได้อย่างสบาย “ โอ... เจ้า กวางเอ๊ย เจ้าหลงกลเจ้าเสืออันธพาลแล้ว ทำไมถึงหูเบาเชื่อผู้อื่นง่ายอย่างนี้ รู้ไหมว่าตนกำลังได้รับอันตราย ข้าอยากบอกเจ้าให้เจ้าระวังตัวเพราะเจ้าเป็นอาหารอันโอชะของเสืออันธพาลอย่างมันเป็นแน่ ” หมาป่ารำพัน เจ้าเสืออันธพาลหมอบดูเหตุการณ์อยู่เมื่อได้โอกาสเห็นเจ้ากวางเดินมาตัวเดียว มันจึงตรงเข้าไปตะครุบและ หมายจะฆ่าตัวเจ้ากวางให้ตายในทันที เจ้ากวางพยายามที่จะวิ่งหนีเอาตัวรอด โชคดีที่เจ้าหมาป่าวิ่งตามมา ห่าง ๆ เมื่อมันเห็นเหตุการณ์มันไม่ยอมให้กวางเพื่อนรักเป็นเหยื่อของเจ้าเสือ มันจึงรีบวิ่งตรงไปช่วยเจ้ากวาง ในทันที... หมาป่ามันทั้งกัดและทั้งตัวเจ้าเสือจนเป็นแผลเต็มตัวไปหมด เจ้าเสือตั้งตัวไม่ติดและได้รับบาดเจ็บสาหัส มันร้องโอดโอย...เพราะความเจ็บปวด แล้ววิ่งหนีเตลิดเข้าป่าไป เมื่อเจ้าเสือไปแล้ว เจ้ากวางรีบขอ โทษหมาป่าเพื่อนรักที่ตนหูเบาและเชื่อผู้อื่นง่าย “ ข้าต้องขอโทษเจ้าด้วยนะหมาป่าเพื่อนรัก ข้าผิดเองที่เชื่อ ผู้อื่นง่ายต่อไปข้าจะคิดไตร่ตรองให้ดีกว่านี้ ” กวางพูด “ ไม่เป็นไรหรอก เจ้าก็ได้รับอันตรายจนเกือบเอา ชีวิตไม่รอด ข้าไม่โกรธเจ้าหรอก และข้าก็ดีใจที่เราได้กลับมาเพื่อนรักกันเหมือนเดิม ต่อไปเราทั้งสองต้อง รักกันให้มากกว่าเดิม และถือเอาครั้งนี้เป็นคดีเตือนใจ ” หมาป่าพูด ทั้งสองยิ้มให้กันแล้วเดินเคียงคู่กันเข้าไปในป่าอันกว้างใหญ่เพื่อหาอาหารเหมือนเดิม

เรื่อง : ดอกลักษ์ วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้กวางเกือบเอาชีวิตไม่รอดจากการตกเป็นเหยื่อของเสือ เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของกวาง ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. หากนักเรียนเป็นกวางถ้าไม่อยากให้เกิดปัญหาเหมือนในเนื้อเรื่องที่เกิดขึ้น นักเรียนจะอย่างไร
(คิดแบบหวมกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหวมกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหวมกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๖

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานพรานป่ากับลูกกวาง

ณ กลางป่าอันกว้างใหญ่แห่งหนึ่ง มีนายพรานป่าผู้หนึ่งมีอาชีพล่าสัตว์ นายพรานป่าผู้นี้เป็นพรานที่เก่งกาจและมีความแม่นยำในการยิงธนูลูกดอกอาบยาพิษ สัตว์น้อยใหญ่ในป่าต่างถูกนายพรานล่าและเหลือน้อยลงทุกวัน จนพวกสัตว์ที่หนีรอดมาได้ในป่าต่างอยู่กันอย่างหวาดกลัว และทุกครั้งที่ได้กลิ่นนายพรานและมองเห็น พวกมันต่างวิ่งหนีกันสุดชีวิต เพื่อให้รอดจากการถูกล่าและต้องตายเพราะลูกดอกของนายพรานยิ่ง ทุก ๆ วันนายพรานป่าจะออกไปล่าสัตว์และจะได้สัตว์ที่เป็นอาหารไม่ว่าจะเป็นกวางเนื้อทราย เลียงผา กลับมาเลี้ยงดูครอบครัวที่บ้านทุกครั้ง ซึ่งนายพรานป่าจะปฏิบัติเช่นนี้เป็นประจำทุกวัน มีอยู่วันหนึ่งขณะที่นายพรานป่ากำลังเดินเพื่อล่าสัตว์อยู่ในป่า บังเอิญมันเห็นกวางฝูงหนึ่งกำลังเล็มหญ้าอยู่ในทุ่งหญ้ากลางป่าใหญ่ นายพรานรีบเล็งธนูที่ติดลูกดอกอาบยาพิษไปยังฝูงกวางในทันที ลูกดอกอาบยาพิษไปโดนลูกกวางน้อยตัวหนึ่งที่วิ่งหนีตามกวางตัวอื่น ๆ ไม่ทัน กวางน้อยล้มกลิ้งลงทันควันเพราะพิษของลูกดอก ลูกกวางร้องด้วยความเจ็บปวดอย่างทรมาน นายพรานป่าวิ่งมาและเมื่อเห็นเป็นลูกกวางน้อยนอนใกล้จะตายก็ดีใจ รีบเอาเชือกมามัดขาของมันไม่ให้ดิ้นหลุดไปไหน ลูกกวางน้อยก่อนสิ้นใจตายได้ถามนายพรานป่าว่า “ พวกข้าทำผิดอะไรนักหนา ท่านถึงต้องมาล่าพวกเรา ท่านไม่กลัวบาปกรรมบ้างหรือ คิดบ้างไหมว่าแม่ของข้าจะรู้สึกอย่างไร และถ้าเป็นครอบครัว ลูก และญาติของท่านถูกพวกเราล่าบ้างท่านจะรู้สึกอย่างไร ” ลูกกวางน้อยถาม พรานป่าหัวเราะว่า และพูดกับลูกกวางน้อยว่า “ เจ้าจะตายอยู่แล้วยังอวดเก่งมาพรีสาธน์ ข้าไม่กลัวบาปกรรมหรอก เพราะข้ามีอาชีพล่าสัตว์ข้าก็ต้องล่าสัตว์มาเป็นอาหารเพื่อประทังชีวิต ส่วนแม่ของเจ้าจะรู้สึกอย่างไรก็ไม่เกี่ยวกับข้า ” ว่าแล้วพรานป่าผู้ใจบาปก็โก่งธนูเล็งไปที่กวางน้อยยิงซ้ำอีกครั้ง ลูกกวางน้อยขาดใจตายในทันที พรานป่าแบกร่างลูกกวางน้อยเดินไปในป่าเพื่อกลับบ้าน ระหว่างทางเห็นพุ่มไม้ใหญ่ พลันนึกดีใจว่าต้องเป็นสัตว์ป่าแน่ จึงวางร่างลูกกวางน้อยลงแล้วเล็งธนูที่ติดลูกดอกอาบยาพิษไปยังพุ่มไม้ที่ใหญ่นั้นหลายดอก หมายจะให้สัตว์ที่หลบอยู่หลังพุ่มไม้ตายในทันที เมื่อยิงไปเสร็จพรานป่ารีบวิ่งไปดูผลงานที่ทำ เมื่อพรานป่าวิ่งไปถึงหลังพุ่มไม้นั้นก็แทบเป็นลม สิ่งที่อยู่เห็นอยู่ตรงหน้ากลับเป็นร่างลูกชายของตนที่แอบตามหลังพ่อมาล่าสัตว์ในป่าด้วย นายพรานป่าร้องไห้คร่ำครวญและเสียใจกับการกระทำของตน พรานนึกถึงคำพูดของลูกกวางน้อยที่ถามตนก่อนตายนั้น... ก้องเข้ามาในหูนี้เพราะกรรมที่ข้าทำไว้กับพวกสัตว์ในป่าแท้ ๆ ข้าถึงต้องมาเสียลูกชายแบบนี้ ว่าแล้วนายพรานป่าก็อุ้มร่างของลูกชายกลับบ้านด้วยความเศร้าเสียใจปานจะขาดใจตายตามลูกชาย

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้ลูกชายของนายพรานป่าต้องตายในตอนท้าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของนายพรานป่า ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่าคนที่เป็นคน ไม่มีเมตตาต่อสัตว์ของนายพรานป่า เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง
(คิดแบบหมวดสี่ดำ)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้านายพรานป่าไม่ยิงธนูลูกดอกอาบยาพิษใส่ลูกชายของตน เพราะความเข้าใจผิด คิดว่าเป็นสัตว์ป่า เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหวมกสีเขียว)

[illegible]

๘. หากนักเรียนเป็นพรานป่า นักเรียนจะมีวิธีการทำอย่างไรที่จะไม่ทำให้เกิดปัญหาเหมือนในเนื้อเรื่อง
(คิดแบบหรวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหรวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหรวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๗

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานราชสีห์กับฝูงผึ้งจอมทะนง

ณ กลางป่าอันกว้างใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นที่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด ป่าแห่งนี้จะมีราชสีห์ผู้เก่งกล้า เป็นเจ้าป่าคอยดูแลสัตว์ทั้งหลายในป่า เหล่าบรรดาทั้งหลายต่างให้ความยำเกรงและเคารพราชสีห์ผู้เป็น เจ้าป่า ทุกครั้งที่ราชสีห์เจ้าป่าย่างกายไปที่แห่งใด สัตว์ป่าน้อยใหญ่ต่างมาเฝ้าและให้ความเคารพยำเกรง ทำให้ฝูงผึ้งที่ทำรังอยู่บนต้นไม้ใหญ่เกิดความคิดที่อยากเป็นเจ้าป่าเหมือนกับราชสีห์บ้าง ฝูงผึ้งจึงบินลงมา ทำทากับราชสีห์เจ้าป่าให้มาสู้กันกับพวกมัน เพราะคิดว่าพวกตนสามารถเอาชนะราชสีห์ที่ตัวใหญ่ได้ “นี่ ... ท่านราชสีห์ พวกข้าอยากลองสู้กับท่านดูว่าฝีมือจะเก่งแค่ไหน สมกับที่สัตว์ในป่ายกย่องว่าเป็นเจ้าป่า ผู้ยิ่งใหญ่หรือไม่” ฝูงผึ้งกล่าว ราชสีห์เมื่อได้ยินดังนั้นก็ตอบตกลงรับคำท้าและนัดวันต่อสู้กัน วันต่อมา ราชสีห์กับฝูงผึ้งก็มาตามนัด โดยมิสัตว์ในป่าแห่งนี้เป็นพยาน เพราะถ้าใครชนะก็ต้องเป็นเจ้าป่าแห่งนี้ การต่อสู้ของราชสีห์กับฝูงผึ้งเริ่มขึ้น ฝูงผึ้งเป็นฝ่ายได้เปรียบรุมต่อยที่ตัวราชสีห์ ซึ่งราชสีห์ก็คอยตะปบฝูงผึ้งแต่ผึ้งก็บินหลบไปมาได้ ราชสีห์เสียเปรียบเพราะทำอะไรฝูงผึ้งไม่ได้ แถมยังโดนฝูงผึ้งรุมต่อยเต็มตัวและได้รับบาดเจ็บจากเหล็กในของมันเต็มไปหมด ราชสีห์อ่อนแรงและทนความเจ็บปวดไม่ไหว มันร้องโอดโอยและวิ่งหนีเตลิดเข้าป่าไป การต่อสู้ครั้งนี้ทำให้มันได้รับทั้งความเจ็บปวดและอับอายเหล่าบรรดาสัตว์น้อยใหญ่ที่ไม่สามารถชนะผึ้งตัวนิดเดียวได้ จึงหนีหายไปโดยไม่กล้ากลับมาชิงป่าแห่งนี้อีก ต่อมาฝูงผึ้งก็ได้ประกาศกับเหล่าบรรดาสัตว์ทั้งหลายในป่าว่า พวกมันเป็นเจ้าป่าแห่งนี้แทนราชสีห์ ให้สัตว์อื่นยำเกรงและเคารพพวกมันเหมือนราชสีห์ ฝูงผึ้งบินวนไปมารอบ ๆ อย่างทะนงตน เพราะคิดว่าพวกตนเก่งขนาดราชสีห์เจ้าป่าผู้ยิ่งใหญ่ยังพ่ายแพ้แก่พวกมัน บรรดาสัตว์ต่าง ๆ ในป่าทำตามสิ่งที่สั่ง พร้อมยำเกรงและยกย่องให้พวกมันเป็นเจ้าป่า วันหนึ่งมีพรานป่าผู้หนึ่งต้องการมาล่าสัตว์และหาของป่าในบริเวณป่าแห่งนี้ เมื่อพรานป่าเดินทางหาของป่าเข้ามาเรื่อย ๆ จนถึงบริเวณป่าลึกนายพรานได้กลิ่นน้ำผึ้งหวานเขาจึงแหงนมองขึ้นไปยังต้นไม้ใหญ่กลางป่า เห็นรังผึ้งใหญ่อยู่บนไม้แถมมีน้ำผึ้งไหลเอี่ยม พรานป่าถึงกับยิ้มด้วยความดีใจที่จะมีอาหารเย็นไว้กิน นายพรานป่าจึงปีนขึ้นไปบนต้นไม้และเอาไฟสุ่มรังผึ้งทำให้ฝูงผึ้งที่คิดทะนงตนว่าเก่งเหนือสัตว์ใดในป่าแห่งนี้ต้องตายหมดครึ่ง เพราะถูกไฟของนายพรานสุ่ม เหลือแต่รังผึ้งที่มีน้ำผึ้งหวานให้นายพรานนำกลับไปนั้นเท่านั้น

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้ฝูงผึ้งถูกไฟไหม้จนตายทั้งรังในตอนท้าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของฝูงผึ้งนี้ ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่า การที่ผู้ทิ้งขยะลงคิดว่า เก่งเหนือสัตว์ตัวอื่นๆ ในป่า เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหวนกลีคำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นฝั่งฟุงนี้ ได้บทยเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของพวกมันในครั้งนี้
(คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าฝูงผึ้งไม่ชนะราชสีห์เจ้าป่า เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหมวดสี่เขียว)

[illegible]

๘. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับฝูงผึ้งจอมทะนง นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร
(คิดแบบหมวดสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวดสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหมวดสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๘

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานกระต่ายกับกวาง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกระต่ายป่าตัวหนึ่งกระโดดโลดเต้นไปมาในป่าอันกว้างใหญ่อ่างสนุกสนาน มองเห็นกวางน้อยเล็มหญ้าอยู่ชายทุ่งจึงเข้าไปทักและขอสมัครเป็นเพื่อน กวางน้อยยิ้มให้และยินดีรับกระต่ายเป็นเพื่อน “ข้ายินดีรับเจ้าเพื่อนเป็น เพราะข้าเองก็อยากมีเพื่อนเล่นเหมือนกัน” กวางน้อยกล่าว ทั้งสองคบหาเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน มีอะไรคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเรื่อยมา

วันหนึ่งขณะที่กระต่ายกำลังแทะกินหัวแครอทอยู่นั้น ในบริเวณใกล้ ๆ กันก็มีกวางน้อยกำลังเล็มหญ้าอยู่ที่ชายทุ่งซึ่งไม่ไกลจากกันมากนัก เผอิญมีเสือดาวหนึ่งโผล่มาทางด้านหลังของเจ้ากระต่ายทำทางหัวโซ่ เสือจ้องมองกระต่ายแล้วทำเสียงคำรามวางท่าขู่ หมายจะตะปบและขย้ำกินมันเป็นอาหาร กระต่ายหันไปม้นตกลูกแล้วสุดขีดพร้อมรวบรวมความกล้าและพูดว่า “ใจเย็น ๆ ท่านเสือดาวผู้เก่งกล้าสามารถ ข้าเป็นแค่กระต่ายป่าตัวนิดเดียวเนื้อของข้าไม่ทำให้ท่านอิ่มหรอก โน่นมีกวางน้อยตัวหนึ่งกำลังเล็มหญ้าอยู่ท่านไปจับกวางกินจะอิ่มกว่ากินเนื้อกระต่ายอย่างข้า” เสือได้ยินดังนั้นก็เกิดความโลภคิดอยากกินเนื้อกวางตามที่กระต่ายเสนอ มันจึงหันมองไปยังกวางที่กำลังเล็มหญ้าอยู่โดยที่กวางเองก็ยังไม่ทันได้ระวังตัว เมื่อเสือดาวหันหลังและวิ่งตรงไปยังกวาง กระต่ายรีบตะโกนเสียงดังสุดขีดให้กวางรีบหนีไปให้เร็วจากเจ้าเสือดาวร้าย “กวางเพื่อนรักรีบหนีเร็วเจ้าเสือดาวร้ายกำลังวิ่งไปหาเจ้า” กวางเมื่อได้ยินดังนั้นก็รีบวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิตและล้มหายเข้าป่าไป เจ้าเสือดาวพยายามวิ่งตามแต่ก็ไม่ทันเสียแล้ว เพราะกวางวิ่งหนีไปไกลลิบลิบและยากเกินที่เจ้าเสือดาวจะวิ่งตามไปได้ทัน เสือพลาดจากกวางมันจึงหันหลังกลับเพื่อมองหากระต่ายป่าแต่ก็ไร้ซึ่งเงาของมัน “นี่ข้าต้องอดอาหารอีกแล้วหรือนี่... แทนที่ข้าจะเลือกกินกระต่ายแต่ต้นป่านี่ก็ถ่มทิ้งไปแล้ว แต่เพราะข้าโลภมากเอง ก็เลยต้องอดกินทั้งกระต่ายและกวาง” เจ้าเสือดาวรำพัน

กวางกับกระต่ายรอดมาได้อย่างปลอดภัย ทั้งสองดีใจที่หนีรอดจากการตกเป็นเหยื่ออันโอชะของเสือดาว “นี่เพราะปัญญาของกระต่ายนี่เอง พวกเราจึงรอดมาได้” กวางพูด กระต่ายบอก “อาจเป็นเพราะความโลภของเสือดาวส่วนหนึ่งถึงทำให้พวกเรารอดมาได้” ทั้งสองยิ้มให้แก่กันและพากันเดินไปหาอาหารในป่ากันต่อไป

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราชบูรณะ

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้เสื่อต้องอดกินทั้งกระต่ายและกวางในตอนท้าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของเสื่อ ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่ากรณีที่เสือไม่เลือกกินกระต่ายแต่กลับจะเลือกกินกวาง เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง
(คิดแบบหวมกสีดำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเสียได้บทเรียนอะไรบ้าง จากความโลภของมันในครั้งนี้
(คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าเสียไม่คิดจะกินกาง เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ
(คิดแบบหมวดสี่เขียว)

[illegible]

๘. หากนักเรียนเป็นสื่อถ้าไม่ยากให้เกิดปัญหาเหมือนในเนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นในตอนท้าย นักเรียนจะทำอย่างไร (คิดแบบหวมกสิเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหวมกสิฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน (คิดแบบหวมกสิฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๕

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานหมาป่ากับเสื้อ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหมาป่าตัวหนึ่งเห็นฝูงแกะของชาวบ้านกำลังเล็มหญ้าอยู่ชายทุ่ง มันเฝ้า
มองและคิดหาวิธีที่จะขโมยแกะมากินให้ได้ เมื่อสบโอกาสที่เจ้าของแกะเผลอมันรีบเข้าจับแกะมาได้ ตัว
หนึ่ง แล้ววิ่งหนีเข้าป่าไปอย่างรวดเร็ว เมื่อมันวิ่งมาได้ไกลสักพักใหญ่และคิดว่าน่าจะปลอดภัยจากเจ้าของ
แกะแล้ว หมาป่าวางแกะลงหมายจะขย้ำกินให้อิ่มสมกับที่มันหิวมานาน แต่แล้วจู่ ๆ ก็มีเสื้อตัวหนึ่งโผล่
ออกมาจากพุ่มไม้ มันบอกให้หมาป่าวางแกะลงและให้นำมามอบให้กับมัน หมาป่าถาม “เหตุใดท่านจึงจะ
มาเอาแกะที่ข้าพเจ้ามาได้ไป แกะตัวนี้ข้าเป็นผู้ไปล่ามาเอง ข้าก็ต้องได้กินแต่เพียงผู้เดียว ท่านไม่สิทธิ์ที่จะมาเอา
ของของผู้อื่นที่ไม่ใช่ของตน ทำไมท่านไม่ไปล่าเหยื่อเอาเองมาคอยแย่งเขากินแบบนี้ท่านไม่อายบ้างหรือ
มันไม่ต่างกับการเป็นหัวขโมยเลยนะ ” เสื้อตอบว่า “ จะแปลกอะไรในเมื่อแกะตัวนี้เจ้าเองก็ไม่ได้เป็น
เจ้าของมันมาแต่ต้น เพราะเจ้าเองก็ไปขโมยเขามาเหมือนกัน ” หมาป่าทะเลาะกับเสื้อต่างฝ่ายต่างไม่ยอม
ให้แก่กัน และทั้งสองก็ต่อสู้กันเพื่อแย่งแกะมาเป็นอาหาร เสื้อกับหมาป่าเข้าขย้ำกันอย่างแรงจนต่างฝ่ายต่าง
ได้รับบาดเจ็บและเต็มไปด้วยบาดแผล จนในที่สุดเสื้อเป็นฝ่ายชนะเพราะแข็งแรงและตัวใหญ่กว่าจึง
ได้เปรียบ แต่มันยังมีเชื้อมันแหลมคมอีก มันตะปบและเข้าขย้ำจับคอจนหมาป่าตายในที่สุด

เมื่อหมาป่าตายไปแล้ว เสื้อก็เข้าขย้ำกัดกินเนื้อแกะจนอิ่ม และนั่งพักผ่อนอยู่ใต้ต้นไม้อย่างสบายใจ
โดยที่มันไม่รู้ว่าเจ้าของแกะได้ตามมา และเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น เจ้าของแกะแอบซ่อนอยู่หลังต้นไม้
คอยโอกาสให้เสื้อเผลอ เมื่อสบโอกาสที่เห็นว่าเสื้ออิ่มและไม่ทันได้ระวังตัว เจ้าของแกะจึงหนีวไถป็น
เล็งไปยังเสื้อทันที ลูกกระสุนปืนยิงเข้าไปโดนเสื้อหลายนัด เสื้อนอนดิ้นอย่างทรมานก่อนขาดใจตายข้าง ๆ
ซากหมาป่า เมื่อเสื้อนิ่งไปและเจ้าของแกะแน่ใจแล้วว่าเสื้อตายจริง ๆ จึงวิ่งเข้าไปดูใกล้ ๆ เจ้าของแกะจึง
มองทั้งซากหมาป่าและซากเสื้อที่นอนตายอยู่ใกล้ ๆ กัน และพูดว่า “ นี่คือนิบทเรียนของพวกหัวขโมยที่มา
คอยขโมยแกะของข้า ” ว่าแล้วเจ้าของแกะก็เดินจากไป

เรื่อง : ดอกลั่นทม วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้เสือต้องตายในตอนท้าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของเสือกับหมาป่า ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่ากรณีที่หมาป่าไปขโมยแกะมา เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหมวกสีดำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหมาป่ากับเสือได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของพวกมันในครั้งนี้
(คิดแบบหวกสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าเจ้าของเกาะไม่ตามมาทันและยิงเสียจนตาย เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหวมกสิเขียว)

[illegible]

๘. ปัญหาที่ทำให้เสียกับหมาป่าต้องตายในตอนท้ายจากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะแก้ปัญหา
นี้อย่างไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๑๐
การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานราชสีห์กับสุนัขจิ้งจอก

ณ กลางป่าอันกว้างใหญ่มีราชสีห์เจ้าป่าตัวใหญ่อยู่ตัวหนึ่ง มันมีลักษณะดุร้ายและวางท่าอย่างน่าเกรงขาม จนในป่าแห่งนี้สัตว์ทุกตัวต่างกลัวขานถึงความน่ากลัวและดุร้ายของราชสีห์เจ้าป่าตัวนี้ ซึ่งเหล่าบรรดาสัตว์น้อยใหญ่ในป่าแห่งนี้ต่างพากันกลัว และไม่กล้าเข้าใกล้บริเวณนั้น วันหนึ่งขณะที่ราชสีห์เจ้าป่ากำลังหาอาหารในป่า มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งผ่านมาพอดี ด้วยความกลัวราชสีห์ เจ้าป่าผู้ดุร้าย สุนัขจิ้งจอกจึงรวบรวมความกล้าและเข้าไปทักราชสีห์ “ท่านราชสีห์เจ้าป่า ข้าโชคดีเหลือเกินที่ได้มีโอกาสพบกับท่าน ข้าอยากขอสมัครเป็นเพื่อนกับท่าน และจะเป็นผู้คอยรับใช้ท่าน คอยล่าเหยื่อมาให้ท่านกินทุกวันเพื่อที่ท่านจะได้ไม่เหนื่อยออกไปล่าเหยื่อเอง ” สุนัขจิ้งจอกกล่าว เมื่อราชสีห์เจ้าป่าได้ยินดังนั้นก็ตอบตกลง และให้สุนัขจิ้งจอกเป็นผู้คอยล่าเหยื่อมาให้ “ดี... งั้นข้ารับเจ้าไว้เป็นเพื่อน ถ้าอย่างนั้นวันนี้เจ้าเริ่มไปล่าเหยื่อมาให้ข้ากินเลยเพราะข้าหิวแล้ว ” ราชสีห์กล่าว สุนัขจิ้งจอกดีใจและรีบรับคำ พร้อมกับออกไปล่าเหยื่อมาให้ราชสีห์เจ้าป่าตามสัญญา เมื่อล่าเหยื่อมาได้สุนัขจิ้งจอกก็จะนำมาให้ราชสีห์เจ้าป่ากินทุกวัน ราชสีห์เจ้าป่ากล่าวชมสุนัขจิ้งจอกที่เก่งและ ล่าเหยื่อที่ถูกใจมาให้มันกินทุกวัน “ข้าดีใจที่ข้าได้เจ้าเป็นเพื่อน เจ้าทั้งเก่งและฉลาดจริง ๆ ข้าเองก็ไม่ต้องเหนื่อยออกไปล่าเหยื่อเหมือนเคย แถมเจ้ายังล่าเหยื่อที่ถูกใจมาให้ข้าอีกด้วย ” ราชสีห์กล่าว สุนัขจิ้งจอก ยิ่งภูมิใจกับคำชมและคิดว่าตนเองเก่งขนาดราชสีห์เจ้าป่า ผู้ดุร้ายยังรับมันเป็นเพื่อน แถมยังชมว่ามันเก่งและฉลาดอีก สุนัขจิ้งจอกมันเที่ยวเดินไต่อดสัตว์ตัวอื่น ๆ ที่มันเก่งและได้เป็นเพื่อนกับราชสีห์เจ้าป่าผู้ดุร้ายและน่ากลัว จนกระทั่งวันหนึ่งต้องกล่าวเตือนให้สุนัขจิ้งจอกระวังตัว เพราะอาจจะถูกราชสีห์เจ้าป่าทำร้ายเอา “เจ้าไม่ต้องห่วงข้าหรอกกระต่ายน้อย ข้าเก่งพอที่จะเอาตัวรอดได้เพราะข้าเองทั้งเก่งและฉลาด ” สุนัขจิ้งจอกกล่าว

วันต่อมาขณะที่กำลังเดินล่าเหยื่อในป่า ราชสีห์มองเห็นฝูงกวางกำลังเล็มหญ้าอยู่บริเวณชายทุ่ง จึงออกอุบายให้สุนัขจิ้งจอกไปไล่ต้อนฝูงกวางมาให้ สุนัขจิ้งจอกรับคำ แล้วสุนัขจิ้งจอกก็วิ่งตรงไปยังฝูงกวางที่กำลังเล็มหญ้าอยู่ สุนัขจิ้งจอกได้ออกอุบายและเข้าไปคุยกับ ฝูงกวางที่กำลังเล็มหญ้าอยู่ว่า “ พวกเจ้าไม่ต้องกลัวข้า ข้ารู้ว่าราชสีห์เจ้าป่าอยู่ใกล้บริเวณนี้ แต่พวกเจ้าไม่ต้องกลัว ข้าจะมาช่วยพวกเจ้าเอง ข้ามาเตือนให้พวกเจ้าระวังตัวและให้พวกเจ้าวิ่งหนีไปทางโน้น เพราะจะปลอดภัยจากราชสีห์เจ้าป่า ” กวางหลงเชื่อและกล่าวขอบคุณสุนัขจิ้งจอกที่มีน้ำใจจึงมาบอก พร้อมพากันวิ่งตรงไปยังทางที่สุนัขจิ้งจอกบอก เมื่อฝูงกวาง

วิ่งมาได้สักพักก็ต้องตกใจกลัวสุดขีด เพราะราชสีห์เจ้าป่าคอยตั้งท่าจับพวกมันกินเป็นอาหาร พวกมันวิ่งหนีตายกันอย่างสุดชีวิต ตัวที่แข็งแรงก็วิ่งหนีรอด ส่วนตัวที่กำลังเล็กและอ่อนแรงก็ต้องตกเป็นเหยื่อของราชสีห์เจ้าป่า สุนัขจิ้งจอกยิ้มอย่างพอใจที่มันทำงานสำเร็จ และในขณะที่มันกำลังจะเดินทางกลับ ราชสีห์เจ้าป่าก็หันมาจับสุนัขจิ้งจอก สุนัขจิ้งจอกตกใจและถามราชสีห์เจ้าป่าว่าเหตุใดท่านจึงทำร้ายข้า... ทั้ง ๆ ที่ข้าเป็นเพื่อนที่แสนดีกับท่าน ราชสีห์จึงกล่าวตอบว่า “ข้าไม่เคยคิดที่จะรับเจ้าเป็นเพื่อน และที่ข้ายอมให้เจ้าไปหาอาหารมาให้ก็เพราะข้าต้องการหลอกล่อให้เจ้า เจ้ามันโง่เองที่หลงเชื่อ ” ว่าแล้วราชสีห์เจ้าป่าก็ขย้ำสุนัขจิ้งจอกจนตาย

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวดสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวดสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้สุนัขจึงจอกต้องตายในคอนท้าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวดสีขาว)

[illegible]

๔. นักเรียนคิดว่าการทำงานของราชสีห์เจ้าป่า ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมีงูสีแดง)

[illegible]

๕. นักเรียนคิดว่า การที่สุนัขจึงจอกมาเป็นเพื่อนกับราชสีห์เจ้าป่า เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหวมกสีดำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสุนัขจึงจอกได้บทรเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของมันในครั้งนี้
(คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าราชสีห์เจ้าป่าไม่รับสุนัขจึงจอกเป็นเพื่อน เหตุการณ์น่าจะเป็น
อย่างไรต่อ (คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. ถ้าไม่อยากให้เกิดปัญหาเหมือนสุนัขจอกที่ต้องตายในตอนท้าย นักเรียนจะอย่างไร
(คิดแบบหมวดสี่เหลี่ยม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวดสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน (คิดแบบหมวดสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๑๑
การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิด ๖ ใบ

นิทานหมีกกับหมาป่า

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีหมีกและหมาป่าเป็นเพื่อนรักกัน ทั้งสองให้สัญญาต่อกันว่ามีอะไรจะแบ่งปันและช่วยเหลือกัน จะไม่ทอดทิ้งกัน และจะรักกันตลอดไป ซึ่งสัตว์อื่น ๆ ต่างชื่นชมในความรักใคร่กลมเกลียวกันของสัตว์ทั้งสอง ทุกวันทั้งสองจะออกไปหาอาหารในป่าอันกว้างใหญ่ซึ่งจะปฏิบัติเหมือนเช่นทุกวันที่ผ่านมา เมื่อได้อาหารมา ทั้งสองก็จะแบ่งออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กัน และได้กินกันอิ่มมาโดยตลอด

วันหนึ่งทั้งสองออกไปเจอเนื้อชิ้นใหญ่ก้อนหนึ่งตกอยู่กลางป่า ด้วยความโลภของหมาป่า และมันอยากกินเนื้อชิ้นนั้นเพียงตัวเดียวเลยลืมคำสัญญาที่เคยให้ไว้ต่อกัน มันจึงบอกกับหมีกว่า “ข้าเป็นคนเจอเนื้อชิ้นนี้ก่อนข้าจะต้องเป็นเจ้าของมันและได้กินเนื้อชิ้นนั้นเพียงตัวเดียว ถ้าเจ้าอยากกินต้องรอให้ข้าอิ่มก่อนนะข้าถึงจะแบ่งให้เจ้า...” เมื่อหมีกได้ฟังดังนั้นก็ไม่พอใจและต่อว่าหมาป่าที่เห็นแก่ตัว และไม่ยอมแบ่งอาหารให้เพื่อน ทั้งที่เคยสัญญากันไว้ว่า “จะรักและมีอะไรจะแบ่งปันกันไม่ทอดทิ้งกัน” “ทำไมเจ้าจึงทำอย่างนั้น” หมีกถาม “ก็ข้าบอกแล้วว่าข้าเป็นคนเจอชิ้นเนื้อนั้นก่อน” หมาป่าตอบ ทั้งสองจึงทะเลาะกันและต่างที่จะแย่งเนื้อชิ้นนั้นมาเป็นของตน โดยต่างฝ่ายต่างไม่ยอมลดละและไม่เสียดสละให้แก่กัน ด้วยอารมณ์โกรธทั้งสองจึงต่อสู้กันและต่างฝ่ายต่างได้รับบาดเจ็บไปตาม ๆ กัน ขณะที่หมีกกับหมาปากำลังต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงเนื้ออยู่นั้น มีเหยี่ยวตัวหนึ่งกำลังหิวและบินหาอาหาร มันบินมาเกาะที่ต้นไม้ใหญ่ เหยี่ยวได้เห็นเนื้อชิ้นใหญ่ตกอยู่ที่พื้น มันจึงบินตกลงมาคาบเอาก่อนเนื้อชิ้นใหญ่นั้นไป เมื่อเหยี่ยวคาบเนื้อชิ้นใหญ่ไปแล้ว หมีกกับหมาป่าจึงหยุดต่อสู้กันและมองหน้ากัน “เพราะเราทั้งสองทะเลาะกันและไม่สามัคคีกัน จึงทำให้เราต้องอดกินก่อนเนื้อชิ้นใหญ่นั้นทั้งคู่” หมีกพูด หมาป่าจึงเอ่ยคำขอโทษหมีกว่า “ข้าขอโทษ... ข้าผิดเองที่เกิดความโลภทำให้หมีกเพื่อนรักต้องบาดเจ็บและอดกินอาหาร ถ้าข้าไม่โลภอยากกินก่อนเนื้อเพียงตัวเดียวคงไม่เป็นแบบนี้ และป่านนี้คงจะได้กินเนื้อชิ้นใหญ่ก้อนนั้นทั้งสองตัว” หมีกบอก “ไม่เป็นไร ต่อไปเราจะไม่ทะเลาะกันอีกจะสามัคคีและรักกันตลอดไป” เมื่อทั้งสองปรับความเข้าใจกันแล้วก็พากันเดินหายเข้าไปในป่าอันกว้างใหญ่เพื่อหาอาหารกันต่อไป และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา หมีกกับหมาปาก็ก็น่าเพื่อนรักกันที่ไม่เคยแตกความสามัคคีกันเลย

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้หมึกกับหมาป่าแสดงความสามัคคีกัน เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของหมึกกับหมาป่าที่ทะเลาะกันและแสดงความสามัคคีกัน ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่า การทะเลาะกันและแตกความสามัคคีกัน เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหมวดสี่คำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหมึกกับหมาป่าได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการทะเลาะกันและแตกความสามัคคี (คิดแบบหมวดสีเหลือง)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าหากมีหมาป่าไม่หันมาสามัคคีกันเหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหวมกสีเขียว)

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

๘. ถ้าหากนักเรียนเป็นหมี่เหมือนในเนื้อเรื่อง นักเรียนจะมีวิธีการแบ่งก้อนเนื้ออย่างไรโดยไม่ให้เกิดปัญหาและไม่ทะเลาะกับหมาป่า (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน (คิดแบบหมวกสีฟ้า)

.....

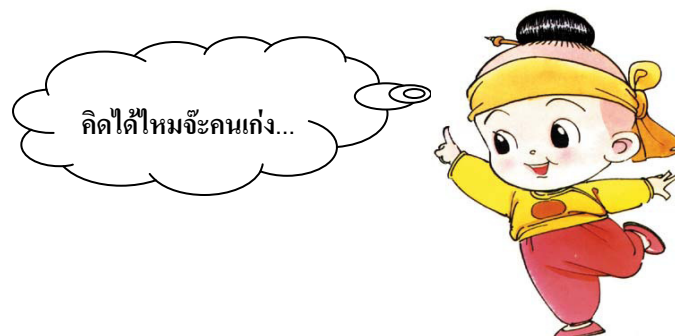
.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๑๒

การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหวก ๖ ใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหวกความคิด ๖ ใบ

นิทานหมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง มีหมาเลี้ยงแกะอยู่กลุ่มหนึ่งซึ่งทุกวันหมาเลี้ยงแกะกลุ่มนี้จะมีหน้าที่เฝ้าแกะไม่ให้หมาป่ามากินแกะได้ ทุกครั้งที่หมาป่าเข้าใกล้ฝูงแกะหมาเลี้ยงแกะก็จะคอยเห่าส่งสัญญาณให้เจ้าของแกะรู้และไล่หมาป่าไปได้ทุกครั้ง ตกเย็นทุกวันพวกมันก็จะพากันไล่ต้อนแกะกลับไปยังไร่เลี้ยงสัตว์ของเจ้าของแกะ ซึ่งเจ้าของแกะก็จะให้อาหารพวกมันเป็นรางวัลตอบแทนในการทำงานทุกครั้ง

ฝูงหมาป่าพยายามที่จะไล่กินแกะอยู่หลายครั้งก็ไม่สำเร็จ เพราะฝูงหมาเลี้ยงแกะคอยเฝ้าแกะอยู่ไม่ห่างและคอยเห่าขับไล่คอยระวังไม่ให้ฝูงแกะเป็นอันตราย ฝูงหมาป่าพวกมันจึงประชุมกันและปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรจึงจะได้กินแกะและเข้าใกล้แกะได้ เพราะฝูงหมาเลี้ยงแกะคอยเฝ้าแกะอยู่ไม่ห่างคงไม่มีทางที่จะได้กินแกะฝูงนี้แน่นอน ฝูงหมาป่าปรึกษากันอยู่นาน ในที่สุดพวกมันก็คิดแผนการที่จะทำให้พวกมันได้กินแกะได้

วันต่อมาฝูงหมาป่าจึงพากันพยายามเข้าไปเจรจาและเกลี้ยกล่อมหมาเลี้ยงแกะ “พวกเธอก็เป็นหมาคล้ายกับพวกเรา ทำไมพวกเธอไม่มาอยู่ด้วยกันกับพวกเราละ ” หมาป่าถาม “พวกเราต้องทำงานให้กับนายของเราที่ไร่เลี้ยงสัตว์นี้ เขาไว้ใจให้เราช่วยดูแลแกะเหล่านี้เพื่อให้รอดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของพวกหมาป่าอย่าพวกเธอ ” หมาเลี้ยงแกะตอบ “ทำไมเธอถึงทำงานกับเขาอยู่ได้ล่ะ ” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยขึ้น “เขาใช้งานพวกเธอก็หนัก พวกเราสีไม่ต้องทำงานเลย แล้วยังมีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ พวกเธอควรไปอยู่กับพวกเราดีกว่า ” หมาป่าอีกตัวหนึ่งเอ่ยชักชวน พวกหมาเลี้ยงแกะใช้เวลาคิดอยู่นาน ในที่สุดก็ตกลงใจรับคำชักชวนของหมาป่า “ดีแล้ว ” พวกหมาป่าว่า “พวกเราจะนำทางพวกเธอร่วมกันไป ” ดังนั้นพวกหมาเลี้ยงแกะจึงผละจากฝูงแกะและตามพวกหมาป่าไป เมื่อพากันมาได้ไกลสักพักใหญ่แล้ว พวกหมาป่าก็หันกลับมาบอกกับพวกหมาเลี้ยงแกะว่า “เอาล่ะทีนี้พวกเราก็ได้พาพวกเจ้ามาถึงที่นี่แล้ว ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของพวกเจ้าที่จะต้องตกเป็นเหยื่อของราชสีห์ผู้เป็นเจ้าป่าแห่งนี้ พวกข้าลาก่อน ”

ว่าแล้วทันใดนั้นราชสีห์เจ้าป่าก็ออกมาปรากฏกาย พวกหมาเลี้ยงแกะได้แต่ตกตะลึงและพยายามจะหนีเอาตัวรอด แต่แล้วพวกมันถูกราชสีห์เจ้าป่าตะปบและกัดตายไปทีละตัวกลายเป็นอาหารอันโอชะของราชสีห์เจ้าป่าไปในที่สุด

หลังจากนั้นต่อมา เมื่อราชสีห์กินหมาเลี้ยงแกะฝูงนั้นหมดทุกตัวแล้ว พวกหมาป่าก็ย้อนกลับมากินแกะที่ถูกหมาเลี้ยงแกะกลุ่มนั้นปล่อยทิ้งไว้จนหมดทั้งฝูง

เรื่อง : ดอกกล้วย วรยศ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง และแต่ละตัวละครมีนิสัยอย่างไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สาเหตุที่ทำให้หมาเลี้ยงแกะต้องตายในตอนท้าย เป็นเพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าการกระทำของหมาเลี้ยงแกะที่เชื่อคำของหมาป่าจนไม่ยอมทำหน้าที่เลี้ยงแกะตามเดิม ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

[illegible]

๕. นักเรียนคิดว่ากรณีที่หมาเลี้ยงแกะไม่ยอมทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหมาทาสีดำ)

[illegible]

๖. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหมาเลี้ยงแกะได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของมันในครั้งนี้
(คิดแบบหมากลีเหื่อง)

[illegible]

๗. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้นถ้าหมาเลี้ยงแกะไม่หลงเชื่อคำของหมาป่า เหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหวมวกสี่เหลี่ยม)

[illegible]

๘. ถ้าไม่ยอมให้เกิดปัญหาเหมือนหมาเลี้ยงแกะที่ต้องตายในตอนท้าย นักเรียนจะอย่างไร (คิดแบบหมวกสีเขียว)

[illegible]

๕. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวดสีฟ้า)

This image shows a single sheet of white paper with ten horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

๑๐. คุณธรรมที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนจะนำมาปฏิบัติอย่างไรในชีวิตประจำวัน
(คิดแบบหมวดสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ห้นิทาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์หัตถ์นิตาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด ๓๐ ข้อ ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง
๒. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบแล้วให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในช่องตัวอักษรในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อนั้น เช่น นักเรียนเลือกตัวเลือก ก

ตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง
x			

๓. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบในแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย = ทับคำตอบเดิมแล้วเลือกตัวเลือกอื่น
เช่น ถ้านักเรียนจะเปลี่ยนคำตอบจากตัวเลือก ก เป็นตัวเลือก ง

ตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง
=x			x

๔. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบนี้
๕. เมื่อทำข้อสอบเสร็จแล้วให้ส่งข้อสอบคืนกรรมการคุมสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน

จำนวน ๓๐ ข้อ

เวลา ๑ ชั่วโมง

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑ – ๒

นิทานเรื่อง เนื้อสมันกับพุ่มไม้

เนื้อสมันตัวหนึ่งถูกนายพรานไล่ทำร้าย เมื่อจวนตัวจะหนีต่อไปไม่รอด จึงแอบไปซ่อนตัวอาศัยพุ่มไม้แห่งหนึ่งเป็นที่กำบังและพ้นสายตาของนายพรานได้ นายพรานมองไม่เห็นมุ่งตามไปเสียทางอื่นเกิดความชะงัดใจคิดว่าพ้นภัยแล้ว จึงตะเล็มกินใบไม้ที่เป็นพุ่มนั้นจนพุ่มไม้หายทึบ พอนายพรานย้อนกลับมาทางเก่าจึงมองเห็น มันจึงถูกนายพรานยิงด้วยธนูล้มลงตาย ก่อนจะตายมันนึกถึงโทษที่ตนได้ทำลายพุ่มไม้ซึ่งมีคุณจึงสอนตนเองว่า “ นี่แหละ โทษแห่งการทำลายสิ่งมีคุณ ”

นิทานอีสป

๑. สาเหตุที่เนื้อสมันต้องเสียชีวิตในตอนท้ายเป็นเพราะขาดคุณธรรมในข้อใด

- ก. ความสามัคคี
- ข. ความกตัญญูรู้คุณ
- ค. ความขยันอดทน
- ง. ความรับผิดชอบ

๒. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. การทำอะไรไม่ใคร่ควรข่มคิดพลาด
- ข. เมื่อถึงคราวเคราะห์อย่าหนีไม่พ้น
- ค. การทำร้ายผู้มีคุณ ย่อมได้รับผลกระทบตามทัน
- ง. ความไม่รอบคอบย่อมทำตนต้องเสียชีวิต

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๓ – ๕

นิทานเรื่อง นายพรานกับงู

กาลครั้งหนึ่งมีนายพรานเดินเข้าไปในป่า เขาเห็นต้นไม้ใหญ่โคนลงมา กิ่งไม้ทับตัวงูและงูกำลังคืบคลานเป็นอิสระ และร้องไห้ขอความช่วยเหลือ “โปรดเมตตาฉันหน่อย ช่วยให้เป็นอิสระที แล้วฉันจะตอบแทนบุญคุณท่าน” งูอ้วนนอน นายพรานใจอ่อนสงสารงู จึงช่วยยกกิ่งไม้ให้งูคืบหลุดออกมาได้ แต่ทันทีที่งูเป็นอิสระ มันเลื้อยขึ้นมารัดคอนายพรานพร้อมขู่ฟ่อ ๆ ที่ข้างหู “ฉันจะกัดแก” งูขู่ “อ้อ! เจ้าตอบแทนบุญคุณฉันอย่างนี้หรือ” นายพรานถาม “เจ้าน่าจะละอายใจบ้างนะ ฉันเป็นคนช่วยชีวิตเจ้า แต่เจ้ากลับจะฆ่าฉัน” นายพรานต่อว่า แต่งูออกตัวยุกกลับไม่รู้สำนึก “ฉันจะกัดแก ฉันจะกัดแก” งูย้ำคำเดิม “เดี๋ยวก่อน ฉันขอให้เรียกผู้ตัดสินมาชี้ขาดก่อนว่าใครผิดใครถูก เราจะใครก็ตามที่พบเป็นคนแรกเป็นผู้ทำหน้าที่นี้” งูตกลง

ทั้งสองพากันไปและพบสุนัขจิ้งจอก จึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง “ช่วยเป็นผู้พิพากษาที่ยุติธรรมให้แก่เราทีเถอะ” นายพรานขอร้อง “ตกลงฉันจะเป็นผู้ตัดสินให้ แต่ก่อนอื่นฉันจะต้องรู้รายละเอียดที่เกิดขึ้นก่อน ขอให้กลับไปที่เกิดเหตุก่อน ฉันจะตัดสินความที่นั่น”

ทั้งหมดจึงพากันไปยังบริเวณที่เกิดเหตุ “เอาละไปอยู่ตรงที่เกิดเรื่องได้แล้ว” นายพรานพยายามยกกิ่งไม้ขึ้น งูเลื้อยไปนอนอยู่ที่เดิม นายพรานวางกิ่งไม้ทับลงบนตัวงู “เอาละพยายามคืบออกมาให้ได้นะ นี่เป็นคำตัดสินของฉัน” สุนัขจิ้งจอกว่าแล้วก็ชวนนายพรานเดินจากไป

(ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

๓. เหตุใดในตอนต้นเรื่องนายพรานจึงช่วยเหลืองูจากการถูกกิ่งไม้ทับ

ก. เพราะนายพรานสงสารงู	ข. เพราะจะได้เป็นเพื่อนกับงู
ค. เพราะกลัวงูจะทำร้าย	ง. เพราะสุนัขจิ้งจอกขอร้อง

๔. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

ก. ทำคุณบูชาโทษ ปรดสัด้ว่าได้บาป	ข. กงก้ากงเกวียน
ค. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	ง. อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว

๕. คุณธรรมในข้อใดที่งูควรยึดถือเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เหมือนตอนท้ายเรื่อง

ก. ความเพียร	ข. ความซื่อสัตย์
ค. ความกตัญญู กตเวที	ง. ความมีเมตตา

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๖ – ๘

นิทานเรื่อง ความเพียรของพ่อแม่กระแต

พ่อแม่กระแตทำรังอยู่บนต้นมะพร้าวริมทะเล มีลูกเล็ก ๆ ตัวหนึ่งอยู่ในรัง วันหนึ่งพ่อแม่กระแตไม่อยู่ ลมพายุใหญ่พัดมา ลูกน้อยพลัดตกลงไปในน้ำ พ่อแม่กลับมาไม่พบลูก เดว่าคงตกน้ำ จมหายหรือไม่ เจอ ปรีกก้นแล้วตกลงใจว่าจะต้องวิดน้ำทะเลให้แห้งคงจะได้พบลูก

สองตัวพ่อแม่เอหาจุ่มน้ำแล้วขึ้นมาสะบัด ๆ เพียรทำอยู่ตลอดเวลา เหนื่อยก็หยุดพัก ร้อนถึงเตวดาต้องแปลงตัวมาขออาสาช่วยค้ำน้ำลงไปเอาลูกมาให้ เตวดาเนรมิตลูกกระแตตัวหนึ่งมาส่งให้ แม่กระแตบอกว่าไม่ใช่ลูกของตัวเอง เตวดาก็ลงไปงมอีก คราวนี้ได้ตัวกระแตน้อย พ่อแม่กระแตดีใจมาก เตวดายกลูกกระแตตัวที่เนรมิตให้ด้วย เลยได้ลูกมาเลี้ยง ๒ ตัว

นิทานพื้นบ้าน : ดร.วิภา กงกะนันทน์

๖. ลูกกระแตน้ำตกน้ำเพราะเหตุใด

ก. ความซนไม่เชื่อฟังพ่อแม่

ข. มีคนมาทำร้ายรังของมัน

ค. ลมพายุใหญ่พัดไป

ง. ใบมะพร้าวไม่แข็งแรง

๗. พ่อแม่กระแตเอหาจุ่มน้ำแล้วขึ้นมาสะบัด ๆ เพื่ออะไร

ก. เพื่อให้เตวดาเห็นใจ

ข. หยั่งดูว่าน้ำลึกเพียงใด

ค. ให้ลูกเกาะหางขึ้นมา

ง. ทำให้น้ำทะเลแห้งเพื่อจะได้พบลูก

๘. เตวดาลงมาช่วยพ่อแม่กระแต ด้วยสาเหตุใด

ก. เพราะสงสารลูกกระแต

ข. เพราะกลัวลูกกระแตจมน้ำตาย

ค. เพราะพ่อแม่กระแตขอร้อง

ง. เพราะเห็นใจในความเพียรและความรักลูก

๙. คุณธรรมใดที่ไม่ได้กล่าวถึงในนิทาน

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความเพียร

ค. ความอดทน

ง. ความกตัญญู

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๐

นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ครั้งหนึ่งยังมีวัวสามตัวได้ตกลงสัญญาเป็นเพื่อนตายต่อกัน ดังนั้นวัวทั้งสามจึงมักไปไหนด้วยกันเสมอๆ และคอยระแวดระวังภัยให้แก่กันด้วย สิ่งใดที่จ้องหาทางจะกินวัวอยู่จึงแอบไปกระซิบกับวัวตัวที่หนึ่งว่า “วัวตัวที่สองกับที่สามนั้นนิทานว่าลบล้างวัวตัวที่หนึ่ง ” แล้วสิ่งใดก็ไปยุแหย่ตัวที่สองว่า “วัวตัวที่หนึ่งกับที่สามคิดทำร้าย วัวตัวที่สอง” แล้วยุแหย่วัวตัวที่สามในทำนองนั้นเช่นกัน

ต่อมาวัวทั้งสามจึงเริ่มแตกคอก ไม่ไว้ใจกันและกัน ต่างก็ออกไปหากินกันคนละที่ จนสิ่งใดมีโอกาสดำลักกินวัวทีละตัว ได้อย่างสบาย

นิทานอีสป

๑๐. สาเหตุที่ทำให้วัวสามสหายต้องตายในตอนท้ายเป็นเพราะขาดคุณธรรมในเรื่องใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความอดทน

ค. ความสามัคคี

ง. ความกตัญญู

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๑

นิทานกองฟืนเท่าภูเขาที่มีอาจทนแทนคุณมารดา

กาลครั้งหนึ่ง ณ หมู่บ้านชนบทอันไกลแสนไกล มีครอบครัวเล็ก ๆ อาศัยอยู่ริมเชิงเขา พ่อมีอาชีพเก็บฟืนไปขายที่ตลาดทุกๆ เช้า แม่ทำงานบ้าน ส่วนลูกชายอยู่ในวัยหนุ่มเป็นคนเกลียดคร้านไม่ยอมช่วยการทำงานพ่อแม่ พอถึงเวลาอาหารก็เอะอะโวยวายโมโหหิว พาลปาข้าวของเสียหยาบแม่เคยสอนว่า “ ข้าวก็อยู่ในถัง น้ำก็อยู่ในตุ่ม หม้อก็อยู่ข้างฝา ลูกก็ช่วยแม่หุงหาบ้างสิ ” ไม่มีคำตอบจากลูก แต่ความหิวยังไม่หายไป และความโมโหก็รุนแรงขึ้น จนแม่ต้องผละจากงานมาหุงหาให้ได้ดังใจ อยู่มาวันหนึ่งขณะที่พ่อไปเก็บฟืนลูกสัตว์ป่าทำร้ายจนเสียชีวิต แล้วแม่ก็ต้องทำงานทุกอย่างแทนพ่อ ทั้งเก็บฟืน และยังคงทำงานบ้าน ฝ่ายลูกชายก็ยังไม่สำนึก ยังคงเกลียดคร้าน และใช้ชีวิตอย่างไร้ค่าไปวันๆ ภาระของแม่นั้นหนักหนาหนัก และด้วยวัยที่ชราแล้ว จึงล้มป่วย และเสียชีวิตในเวลาต่อมา ฝ่ายลูกชายรู้สึกเสียใจมาก เกิดความสำนึกผิด เขาตื่นแต่เช้าเดินทางไปป่าเก็บฟืนแล้วนำมากองไว้ แล้วก็เดินเข้าไปเก็บฟืนกลับมากองไว้อีกทำอย่างนี้ซ้ำ ๆ ๆ จนกองฟืนสูงเท่าภูเขาลูกใหญ่ เพื่อหวังจะทดแทนความเกลียดคร้านที่ผ่านมา แต่ก็ไม่ได้ทำให้แม่ฟื้นขึ้นมาได้ เขาได้แต่เสียใจ ทั้งเหนือยทั้งหิว แต่วันนี้แม่มีอาจฟืนขึ้นมาหุงข้าวให้เขากินได้อีกแล้ว

๑๑. คุณธรรมในข้อใดที่นักเรียนควรยึดถือปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นเหมือนลูกชายในนิทาน

ก. ความขยันหมั่นเพียร

ข. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ค. ความกตัญญู กตเวทิต์

ง. ความเสียสละ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๒ – ๑๓

นิทานเชียงใหม่แบ่งช้าง

เชียงใหม่เป็นคนฉลาด เจ้าปัญญา ครึ่งหนึ่งช้างพังตัวหนึ่งพลัดหลงเข้ามาในสวนของเชียงใหม่ เขาก็จับช้างไว้ใช้ทำงาน

เจ้าเมืองรู้ข่าวช้าง จึงบอกกับเชียงใหม่ว่าทรัพย์สินทุกอย่างที่พลัดเข้ามาในเขตแคว้น ต้องตกเป็นของเจ้าเมืองกึ่งหนึ่ง เชียงเมืองจำต้องยอม

เชียงใหม่จัดการแบ่งช้างโดยให้เจ้าเมืองได้ส่วนหน้า ตัวเองเอาส่วนหลัง อ้างว่าเขาเป็นข้าแผ่นดินเปรียบเสมือนช้างเท้าหลัง เจ้าเมืองก็พอใจ

เชียงใหม่เลี้ยงดูช้างอย่างดี ค่ำอาหารช้างเขาเบิกจากคลังของเจ้าเมือง เพราะส่วนหน้าเป็นสิทธิของเจ้าเมือง

ช้างถูกใช้ทำงานหนัก เชียงเมืองเก็บรายได้ที่หามาไว้เอง เพราะถือว่าส่วนหลังต้องออกแรงมากในการทำงาน ตกเย็นปล่อยช้างไปกินกล้วยอ้อยของชาวบ้านและให้เจ้าเมืองจ่ายค่าเสียหาย เพราะส่วนหน้าทำชาวบ้านเดือดร้อน ต่อมาช้างตกถูก เชียงเมืองยึดเอาลูกช้างไว้เพราะลูกช้างคลอดทางด้านหลัง เจ้าเมืองเห็นว่าถ้ายังถือสิทธิ์ส่วนหน้าอยู่ก็จะขาดทุนไปเรื่อย ๆ จึงยกให้เชียงใหม่เป็นเจ้าของช้างแต่ผู้เดียว

๑๒. ข้อใดคือลักษณะเด่นของเชียงใหม่

- ก. ฉลาดเจ้าปัญญา
- ข. เอาเปรียบคนอื่น
- ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ง. ขยันอดทน

๑๓. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. ปัญญาเป็นสิ่งสำคัญ
- ข. อำนาจเป็นสิ่งสำคัญ
- ค. ความขยันเป็นสิ่งสำคัญ
- ง. ความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๔ – ๑๗

นิทานเรื่องปัญญาของกระต่าย

สิงโตตัวหนึ่งตั้งตัวเป็นเจ้าป่าในป่าใหญ่ เรียกประชุมสัตว์ทั้งหมด ประกาศว่าตัวเองมีงานยุ่ง ต่อไปให้สัตว์ทั้งหลายผลัดกันส่งอาหารไปให้กินทุกวัน สัตว์ทุกตัวต้องจำใจผลัดเวรกันส่งอาหารให้สิงโต เดือดร้อนกันไปทั่ว จนวันหนึ่งถึงเวรกระต่าย กระต่ายคิดอุบายได้ วันนั้นกระต่ายไม่นำอาหารไปให้ แก่ตัวว่ามีสิงโตตัวหนึ่งแย่งเอาอาหารไปแล้วยังมาบอกว่าต่อไปจะเป็นเจ้าป่าตัวใหม่ และขอทำผู้ สิงโตเจ้าป่าโกรธมากให้กระต่ายพาไปพบสิงโตตัวนั้น กระต่ายพาไปยังถ้ำใหญ่ซึ่งมีปล่องถ้ำลึกลงไปก้นปล่องเป็นบ่อน้ำ กระต่ายบอกว่าสิงโตอีกตัวรออยู่ก้นปล่อง เจ้าป่าชะโงกหน้าลงไปดูเห็นเงาในน้ำเป็นสิงโตตัวใหญ่ ทำทางดุร้าย จึงคำรามเสียงลั่น ก็มีเสียงคำรามตอบมาเป็นการท้าทาย สิงโตโกรธจัดกระโดดลงไปหมายใจจะต่อสู้ด้วยแต่หัวกระแทกหิน คอหักและจมน้ำตาย ตั้งแต่นั้นสัตว์ทั้งหลายอยู่อย่างมีความสุข

๑๔. สาเหตุที่สัตว์ทั้งหลายกลัวสิงโต น่าจะเป็นเพราะเหตุใด

ก. สิงโตเป็นสัตว์ดุร้ายมาก	ข. สิงโตมีสติปัญญามาก
ค. สิงโตมีกำลังและอำนาจมาก	ง. สิงโตตัวโตและเสียงดังมาก

๑๕. จุดอ่อนของสิงโตในเรื่องนี้ที่ทำให้สิงโตต้องตายในตอนท้ายคืออะไร

ก. เจ้าโทสะ	ข. ชอบโอ้อวด
ค. ชอบทำเสียงดัง	ง. มีภาระและงานยุ่งมาก

๑๖. คุณสมบัติที่ดีของกระต่ายในเรื่องนี้คืออะไร

ก. ฉลาดและรักเพื่อน
ข. มีปัญญาและความกล้าหาญ
ค. อดทนและมีความมานะพยายาม
ง. เป็นผู้นำสัตว์ป่าทั้งหลายต่อสู้กับเสือ

๑๗. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

ก. การแก้ปัญหาต้องใช้ปัญญา
ข. การแก้ปัญหาต้องใช้กลอุบาย
ค. การแก้ปัญหาต้องปรึกษาหารือกัน
ง. การแก้ปัญหาต้องอาศัยความสามัคคี

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๑๘ – ๒๐

นิทานเรื่องหนูตัวเดียว

เศรษฐีผู้ฉลาดรอบรู้คนหนึ่ง เดินทางไปเฝ้าพระราชา เขาได้พบหนูตายอยู่ข้างถนน จึงให้คนใช้ที่ติดตามมาเก็บไปขายจะได้ร่ำรวย คนรับใช้หนุ่มอยากเป็นเศรษฐีก็เชื่อคำแนะนำ เก็บหนูตายไปขายคนเลี้ยงแมว ได้เงินมาเพียงเล็กน้อย ชายหนุ่มนำเงินไปซื้อน้ำอ้อยมาแจกคนเก็บดอกไม้ในวัง ขณะที่กลับจากสวนดอกไม้ เขาก็ได้ดอกไม้สวย ๆ เป็นการตอบแทนน้ำใจ คืนหนึ่งเกิดพายุใหญ่พัดต้นไม้ในพระราชอุทยานโค่นล้มมากมาย เขาจึงนำเงินที่เก็บสะสมจากการขายดอกไม้ ไปซื้อไม้มาทำฟืนขายให้ช่างปั้นหม้อ

ต่อมามีพ่อค้านำม้ามาขาย ชายหนุ่มก็กว้านซื้อหญ้าไปขายให้พ่อค้ามาได้กำไรอย่างงาม เขามีทุนมากพอจะไปเหมาสินค้าจากเรือสำเภามาขายจนร่ำรวย แล้วเขาก็นึกถึงเจ้านายที่บอกวิธีหาเงินจากหนูตายเพียงตัวเดียว ชายหนุ่มนำเงินจำนวนหนึ่งไปมอบให้เศรษฐีเพื่อตอบแทนพระคุณ เศรษฐีชอบใจในความสามารถของเขาถึงกับขกูกสาวให้ ชายหนุ่มกับลูกสาวเศรษฐีอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข เมื่อเศรษฐีตาย เขาก็ได้รับตำแหน่งเศรษฐีสืบต่อไป

๑๘. ชายหนุ่มในนิทานเรื่องหนูตัวเดียว มีลักษณะอย่างไร

- ก. เป็นคนโง่เขลา
- ข. เป็นคนชอบการค้าขาย
- ค. เป็นคนฉลาดและมีความมานะพยายาม
- ง. เป็นคนอยากร่ำรวยและฉวยโอกาสอยู่เสมอ

๑๙. เหตุการณ์ในตัวเลือกข้อใดเป็นเหตุการณ์ที่สาม

- ก. ชายหนุ่มกว้านซื้อหญ้าไปขายให้พ่อค้า
- ข. ชายหนุ่มซื้อน้ำอ้อยมาแจกคนเก็บดอกไม้ในวัง
- ค. คืนหนึ่งเกิดพายุใหญ่พัดต้นไม้ในพระราชอุทยานโค่นล้ม
- ง. คนรับใช้หนุ่มอยากเป็นเศรษฐีจึงเก็บหนูตายไปขายคนเลี้ยงแมว

๒๐. นิทานเรื่องหนูตัวเดียว ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. คนมีโชคจะร่ำรวย
- ข. คนร่ำรวยจะได้แต่งงานกับลูกเศรษฐี
- ค. คนที่รู้จักค้าขายจะร่ำรวยเป็นเศรษฐีภายใน
- ง. คนรู้จักใช้ปัญญาและขยันหมั่นเพียรจะประสบความสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๑ – ๒๓

นิทานเรื่องหมีหางด้วน

วันหนึ่งในฤดูหนาว อากาศเย็นจัด หมาจิ้งจอกเดินก้มหน้างุด ๆ กลับบ้าน ปากก็คาบปลาเชือกร้อย ปลาที่ขโมยมาเป็นพวงใหญ่ เขาพบหมีเดินสวนทางมา หมีสนใจปลาที่หมาจิ้งจอกลากตามหลัง จึงหยุดทัก “โอ้โฮ ไปได้ปลาจากไหนเยอะแยะ” หมีสงสัยใคร่รู้ “อ้อ ก็ไปตกปลาแม่น้ำ” หมาจิ้งจอกไม่กล้าตอบตามความจริง หมีชอบกินปลาอยู่แล้ว นึกอยากรู้วิธีตกปลาขึ้นมาทันที “ตกปลาเก่ง ๆ อย่างนี้ ช่วยสอนฉันหน่อยได้มั๊ยละ” หมีขอร้องให้หมาจิ้งจอกเป็นครูสอนตกปลา “ได้สิ ของกล้วย ๆ” หมาจิ้งจอกรีบรับปาก “คืออย่างนี้นะ เจ้าก็เดินตรงไปที่แม่น้ำ เจาน้ำแข็งให้เป็นช่องเล็ก ๆ แล้วก็หย่อนหางลงไป ในน้ำ ต้องอดทนนิ่งให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้นะ อ้อ! ไม่ต้องกลัวด้วยว่าหางจะไม่สวย หมายถึงเวลาถูกปลาตอคนะ ยิงนานเท่าไร เจ้าก็ยังจับปลาได้มากเท่านั้น พอเจ้าคิดว่าได้ปลาเยอะแล้ว ก็ดึงหางขึ้นมาสุดแรงเลย ง่ายแค่นี้เอง” หมาจิ้งจอกอธิบายวิธีตกปลาให้หมีทำตาม

หมีอาศัยอยู่ในเขตหนาว ในยามฤดูหนาว น้ำในแม่น้ำลำธารจึงกลายเป็นน้ำแข็งลอยอยู่บนผิวน้ำ หมีพยายามเจาน้ำแข็งให้เป็นช่องแคบ ๆ พอที่จะหย่อนหางลงไป ในน้ำได้ แม่น้ำจะเย็นเฉียบ แต่ความที่อยากกินปลา ทำให้หมีทนแค้นหางอยู่เป็นนาน จนกระทั่งน้ำกลายเป็นน้ำแข็งเกาะอยู่ที่หาง “สงสัยปลาจะมาติดอยู่เต็มหางแล้วมั้ง” หมีนึกกระหยิ่ม เมื่อนึกถึงปลาของโปรด

หมีทำตามคำแนะนำของหมาจิ้งจอก กระชากหางขึ้นมาจากน้ำสุดแรง โดยไม่เฉลียวใจว่าหางติดแน่นอยู่กับแผ่นน้ำแข็ง แทนที่จะได้ปลาขึ้นมากับหาง กลับกลายเป็นว่าหางขาด และหางก็ไม่งอกยาวขึ้นมาเหมือนเดิม หมีจึงหางด้วนอยู่จนทุกวันนี้

จากเรื่อง Why The Bear has a Stumpy Tail ในหนังสือ The Faber Story Book

๒๑. เรื่องหมีหางด้วนเกิดขึ้นที่ใด

ก. ในป่า

ข. ในบึง

ค. บนภูเขา

ง. กลางทะเล

๒๒. หมีทำตามคำแนะนำของสุนัขจิ้งจอกเพราะเหตุใด

ก. อยากตกปลา

ข. อยากรู้วิธีจับปลา

ค. อยากทดลองใช้หางจับปลา

ง. อยากทดสอบความสามารถของตน

๒๓. นิทานเรื่องหมีหางด้วนให้ข้อคิดอย่างไร

ก. คิดก่อนพูด

ข. พูดแต่ความจริง

ค. ให้คิดไตร่ตรองก่อนตัดสินใจทำอะไร

ง. ให้ทำตามอย่างในสิ่งที่ถูกเท่านั้น

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๔ – ๒๕

นิทานเรื่อง กวางหลงตัวเอง

ฤดูร้อนแห้งแล้งทุกแห่งหน	สัตว์คันคันหาน้ำตามห้วยหนอง
ยังมีกวางหิวกระหายสิ่งหมายปอง	หัวใจพองพบบ่อพอประดัง
เป็นโชคดียิ่งของกวางอย่างสิ้นเหลือ	โอกาสเอื้อมมือไปที่มีน้ำขัง
ก้มลงดื่มอุตุดึกไม่หยุดยั้ง	จนกระทั่งพุงกางกวางชื่นใจ
เห็นเงาตนสะท้อนย้อนขึ้นมา	คำหนิว่าเราไม่เอาไหน
ดูริ้วลิลิตกับเท้าเล็กเกินไป	ปลื้มเขาใหญ่สวยสง่าน่าชื่นชม
เลื้อยเห็นพรานรีบรุดสุดสยง	จำเป็นต้องพึ่งพาน้ำเหมาะสม
ออกวิ่งหือเหี้ยดลิวดังปลิวลม	มันเอ๋ยชมเขาแกร่งแข็งแรงดี
หลบเข้าป่าเถววัลย์พันดัดขา	สิ่งที่เจ้าชมนักเชิดศักดิ์ศรี
กลับเป็นสิ่งที่กีดกันปิ่นชีวี	จะวิ่งหนีต่อไปอย่างไรกัน
เมื่อพรานไพรใจทรมตามมาถึง	เจ้ากวางจึงถูกฆ่าถึงอาสัญ
เพราะเขาสวยด้วยเห็นเป็นสำคัญ	ทำให้มันย่อยยับดับชีพวาย

นิทานอีสปคำกลอน : โดย ภรังค์ วิสุทธิแพทย์

๒๔. สาเหตุที่ทำให้กวางต้องตายในตอนท้ายเป็นเพราะเหตุใด

- ก. เพราะเขาอันสวยงามของมันเป็นเหตุ
- ข. เพราะกวางวิ่งหนีนายพรานไม่ทัน
- ค. เพราะนายพรานล่าสัตว์เป็นคนใจบาป
- ง. เพราะกวางไม่พอใจในขาของตนเอง

๒๕. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. อย่าดูถูกตนเอง
- ข. อย่าหลงตนเองเพราะจะมีภัย
- ค. อย่าโอ้อวดตนเพราะจะมีภัย
- ง. อย่าเย่อหยิ่งจองหองเพราะจะมีภัย

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๖ – ๒๘

นิทานเรื่องมดกับนกพิราบ

ริมลำธารหน้าร้อนเมื่อตอนสาย	มดกระหายน้ำยิ่งวังเวงเร็วรี
เกิดพลาดพลั้งตกไปในวาริ	สติดีสินทรหัดหมดกำลัง
นกพิราบเห็นเข้าเอากิ่งไม้	ทิ้งลงไปมดเกาะเกาะเขาฝั่ง
มดชอบใจพิราบซาบซึ่งจ้ง	ในวันหลังโอกาสให้ได้แทนคุณ
มิช้านานพรานป่ามาถึงนี่	อาบวาริเย็นใสไร้ความขุ่น
อากาศร้อนไม่จงช่างทารุณ	นับว่าบุญแล้วเออได้เจอน้ำ
พลันสายตาเลื้อบจ้องมองพิราบ	กำลังคาบลูกโพธิ์ไผ่บินต่ำ
หวังจะได้เนื้อนกไปต้มยำ	เกือบจะมาถึงตลิ่งวังคว่ำป็น
นิ้วเหยี่ยวไกลหมายอกของนกนั้น	เกิดมือสั่นเขาทะลุจะฝืน
โดนมดกัดเจ็บระบมล้มทั้งยืน	กระสุนปืนพลาดตกไกลตา
นกพิราบร้องไปขอบใจมด	สิ่งปรากฏทดแทนบุญคุณข้า
แก้ก็ทำได้แล้วตามสัญญา	พิราบลามดก็รอดอย่างปลอดภัย

นิทานอีสปคำกลอน : โดย ภรังก์ วิสุทธิแพทย์

๒๖. จากนิทานเรื่องนี้ นกพิราบมีคุณสมบัติเด่นในเรื่องใด

ก. มีความเมตตา	ข. มีความขยัน
ค. มีความเพียร	ง. มีความเสียสละ

๒๗. จากนิทานเรื่องนี้ การที่มดช่วยเหลือนกพิราบเพื่อเป็นการตอบแทน แสดงว่ามดมีคุณธรรมในเรื่องใด

ก. ความกตัญญู กตเวที	ข. ความซื่อสัตย์ สุจริต
ค. ความอดทน	ง. ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ

๒๘. การกระทำของนกพิราบจากนิทานเรื่องนี้เปรียบได้กับสำนวนสุภาษิตข้อใด

ก. ซ้ำเป็นการนานเป็นคุณ	ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
ค. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว	ง. ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒๕ – ๓๐

นิทานเรื่อง นกกระเจอบกับคนคักนก

นกกระเจาบตัวน้อยบินลอยล่อง	ห่างพวกพ้องสัญจรร้อนกลา
ผ่านกอพงลงไปในทุ่งนา	ติดกับปากกว้างใหญ่ไม่ไกลเมือง
เจอนายพรานคักนกยกข่ายตั้ง	แกกำลังจัดวางอย่างต่อเนือง
เห็นกระเจาบบินมาดาซาเลื่อง	คงได้เรื่องนั่งอ้อยคอยท่าที่
นกกระเจาบสนใจเข้าไต่ถาม	เห็นข่ายงามสงสัยะไรนี่
ข้าจะสร้างรังใหม่ให้อยู่ฟรี	เข้ามาซีพรานนกแกพกลม
เจ้านกน้อยยินดีรีบผลิผลาม	ติดตามข่ายพรานทรมสวรรค์ลุ่ม
จึงเกิดการโต้เถียงเสียงระงม	ประการมนกค่าปล่อยเข้าไป
พรานคักนกโด้ว่าข้าหรือหลอก	เพราะเองคอกโง่เองไซ้หรือไม่
พลางรวบจับนกน้อยเข้ากรงไป	รอนกใหม่ตามมาตั้งท่าค่อย

นิทานอีสปคำกลอน : โดย ภารังค์ วิสุทธิแพทย์

๒๕. จากนิทานในเรื่องนกกระเจาบไม่ได้มีลักษณะในข้อใด

ก. เป็นคนใจเบา	ข. ขาดวิจารณญาณในการคิด
ค. ช่างสงสัย อยากรู้ อยากเห็น	ง. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

๓๐. หากนักเรียนจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเหมือนนกกระเจาบในเรื่อง นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ก่อนจะตัดสินใจเชื่ออะไรต้องคิดไตร่ตรองก่อนเสมอ
- ข. ไม่หลงเชื่อคำชักชวนของผู้อื่นง่าย ๆ เพราะจะเป็นอันตราย
- ค. เมื่อมีปัญหาให้รู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไข
- ง. นำไปปฏิบัติได้ทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ห้ินทาน

๑.	ข.	๑๖.	ข.
๒.	ค.	๑๗.	ค.
๓.	ค.	๑๘.	ค.
๔.	ค.	๑๙.	ข.
๕.	ค.	๒๐.	ง.
๖.	ค.	๒๑.	ข.
๗.	ง.	๒๒.	ค.
๘.	ง.	๒๓.	ค.
๙.	ง.	๒๔.	ค.
๑๐.	ค.	๒๕.	ข.
๑๑.	ค.	๒๖.	ค.
๑๒.	ค.	๒๗.	ค.
๑๓.	ค.	๒๘.	ข.
๑๔.	ค.	๒๙.	ง.
๑๕.	ค.	๓๐.	ง.

เอ... ทำถูกหมด
ทุกข้อหรือเปล่า...

